VESALIOVO TAJEMSTVÍ

Tajemství, lži a zakázané vášně v bouřlivé a fascinující Barceloně devatenáctého století, kde nic není takové, jaké se zdá, a nikdo není v bezpečí před svou minulostí. **Der Spiegel**

JORDI LLOBREGAT

HOST

Jordi Llobregat
Vesaliovo tajemství

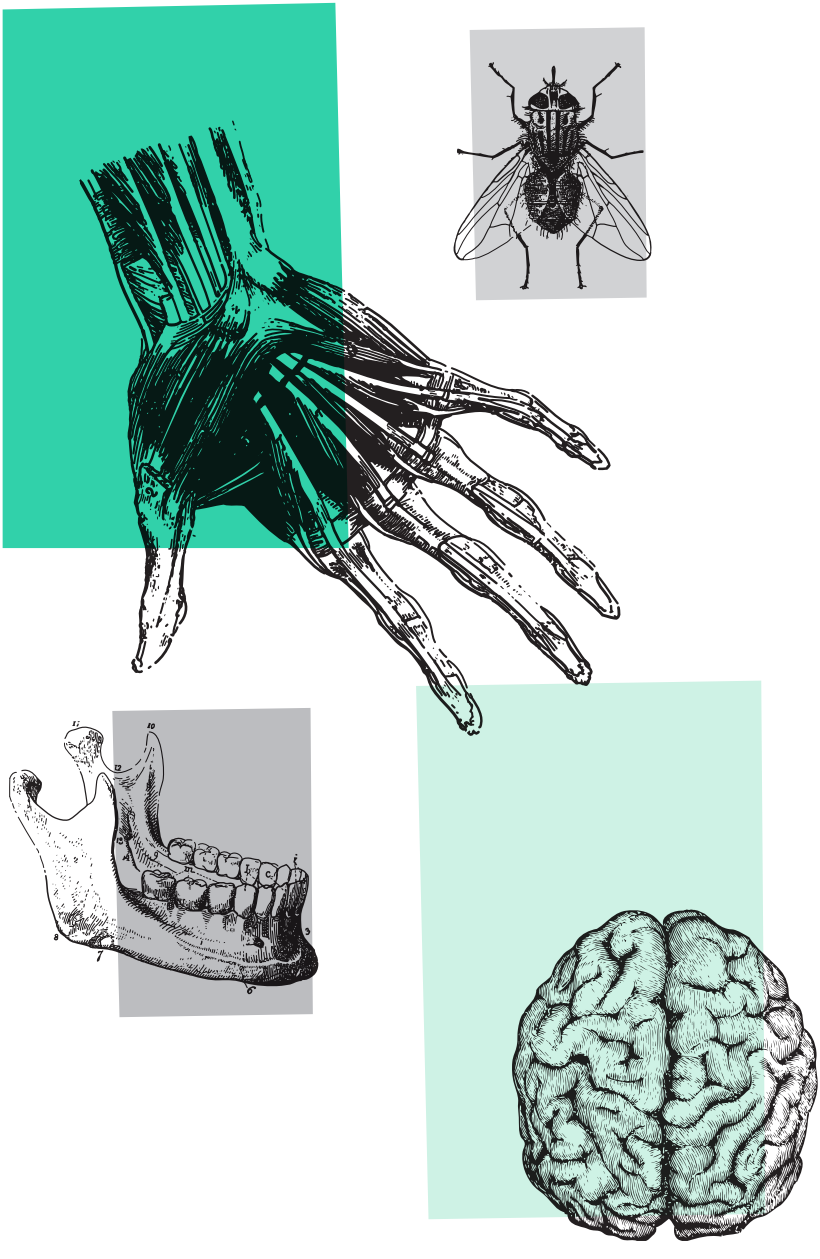

VESAŁOVO TAJEMSTVÍ

JORDI LLOBREGAT

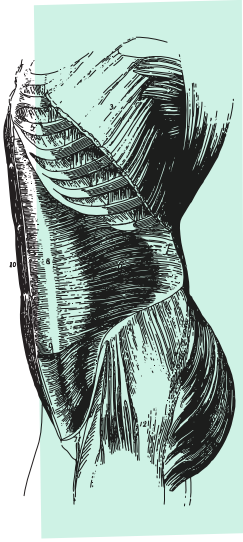

Brno 2016

Copyright © Jordi Llobregat, 2015
Czech edition published in arrangement with Agentia literara Livia Stoia
working in conjunction with The Ella Sher Literary Agency

Translation © Lada Hazaiová, 2016
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2016 (elektronické vydání)
ISBN 978-80-7491-725-7 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7491-726-4 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7491-727-1 (Formát MobiPocket)

Věnováno moři

Stezka domněnky je krátká a schůdná, ale nikam nevede; naopak cesta pokusu je zdlouhavá a bolestivá, avšak dovede nás k poznání pravdy.
Galén (216 n. l.)

Co považujeme za jisté, může už dnes být označeno za chybné a zítra za zcela nové.
Maimonides (1185)

Člověk může žít věčně díky své vynalézavosti.
Andreas Vesalius (1564)

I

1888, Barcelona, Port Vell
U mola Lazareto

Stařec se potřetí pátravě zadíval do tmy a potichu zaklel. Kolem panovalo ticho přerušované jen bubnováním dešťových kapek na palubu. Provazce lijáku posilované větrem bičovaly loď a smáčely plachtu i bedny tabáku schované pod ní. Přístavní molo i celý Port Vell byly tak brzy po ránu zahalené do mlhy a z kotvících lodí a loděnic byly vidět jen siluety. Břeh se dal jen tušit, takže plavit se tak blízko přístavní hráze byl velký risk. On už se ale takhle plavil stokrát a nejspíš to ještě párkrát udělá. Z toho nervózní nebyl. Žaludek jako na vodě měl z neodbytné jistoty, že dnes v noci se určitě něco semele.

Zvedl se lehký větřík a rozvlnil hladinu. Starcovy vráskami orámované oči důkladně přehlédly loď od přídě, kde pospával jeho syn, až k bavlněné plachtě pevně přichycené ke stěžni. Byl čas ji stáhnout. Naučeným pohybem trhnul za okraj, a když viděl, jak se znovu napíná, zajistil ji v dřevěném průvlaku. Sevřel ruku v pěst a vlněné rukavice zaúpěly jako stará lana. I když byl teple oblečený, vlhkost mu pronikala až do morku kostí. Povzdechl si. Tahle práce pro něj byla čím dál náročnější, zakrátko už nebude moct ani kormidlovat loď. Vlastně tušil, že konce století ani těch všemi slibovaných zázraků se už nedočká, ale koho ty proklaté stroje zajímají? Který blázen

by uvěřil, že ty hlučné krámy jsou lepší než staré dobré lidské ruce? Odplivl si do vody a pootočil kormidlem.

Nalevo minuli Monjuich a dosud neviditelné město pomalu vystoupilo z mlhy. Stařec kormidloval loď k molu Lazareto, kde na něj čekali kvůli vykládce, tak se vyhne čumilům z pevnosti i parníkům, které tou dobou začínaly křižovat pobřežní vody.

Proud je strhával na skály. Stařec pevně svíral kormidelní páku, aby udržel správný kurs, vtom jeho pozornost upoutal pohyb na hladině. Kolem doku byla mlha řidší a on rozeznal vlnolam zacákaný pěnou. O pár metrů dál mezi prkny a zbytky takeláže plaval velikánský balík. Hned se však ponořil a na hladinu už nevyplaval. Stařec zamlaskal a čekal. Nebylo by to poprvé, co nějaká loď ztratila část nákladu. Kdo ji pak našel, byl šťastlivec.

Minuty míjely a on už málem uvěřil, byť nerad, že se mu jenom něco zdálo. Chystal se uhnout lodí z proudu, když vtom zaslechl zašplouchání. Balík se vynořil o několik sáhů blíž a houpal se na vlnách. Stařec se široce usmál, až odhalil zčernalé zuby. Zakormidloval k němu. Když připlul blíž, zjistil, že je to dubová bedna veliká jako vinný sud. Z razítek na dřevě usoudil, že pochází z Francie. Smyčky byly pevně utažené, takže voda se dovnitř ještě nejspíš nedostala, což bylo důležité, zboží nebude rozmočené. Žabožrouti vozívali porcelán, drahé látky a likéry. Cokoli z toho by hodilo pěknou sumičku. Stařec pevně chytil kormidlo a pak se otočil na syna.

„Hej ty, vstávej a přines hák."

Chlapec se na něj nechápavě podíval, ale vzápětí si všiml bedny plovoucí vedle lodi. Vrávoravě se zvedl a chvíli se přehraboval pod lavicí. Odsunul rybářskou síť a pár lan a vytáhl dlouhé bidlo se železným hákem na konci. Podle otcových instrukcí napřáhl tyč před sebe a podařilo se mu zachytit smyčku provazu ovázaného kolem bedny. Stařec s kovovým bodcem v ruce mu pomáhal z druhé strany. Kousek po kousku přitáhli bednu k boku lodi a chystali se ji zvednout na palubu.

„Tak jdeme na to. Opatrně… Proboha!“

Ze tmy se prudce vymrštila pracka se špičatými prsty podobná lidské ruce a chytla starce za paži. Muž ztuhl a nevěřícně na ni civěl. To podivné cosi ho stahovalo do temné vody, ale než stačil zareagovat, loď se nárazem vlny zakymácela a přízračné zjevení mu zmizelo před očima, jako by ani neexistovalo.

Mladík přeběhl po palubě a zpod plachty vytáhl svítilnu. Ve světle lampy uviděli jakéhosi tvora plovoucího vedle bedny. S vypětím sil se držel nad hladinou a přidržoval se provazu. Místo očí měl dvě temné díry a tvář mu hyzdil groteskní škleb, jak se snažil promluvit, ale místo slov mu z úst vycházelo jen nesrozumitelné blekotání a nakonec zaúpění. Zdálo se, že nápor vln už dlouho nevydrží.

Stařec na okamžik zaváhal a potom nařídil synovi:

„Zkus tu bednu udržet chvilku v klidu.“

Chlapec se ani nepohnul. Celý zsinalý upřeně zíral na zrůdu. Vtom jim nárazem vlny balík vyklouzl.

„Hergot, co děláš!“

„Otče, ste… ste si jistej?“

Bedna se začínala potápět.

„Hejbni kostrou!“

Chlapec chytil bidlo, zasekl hák do dřeva, přitáhl bednu a opřel ji o bok lodi. Otec se zapřel nohama o lavici a oběma rukama chytil tvora za pracku, kterou k němu natahoval. Byla chladná a kluzká. Stařec zavřel oči, nadechl se a vší silou zabral.

Tvor přelétl přes hranu lodi a kutálel se po palubě, až zůstal ležet natažený na zádech. Místo rybího ocasu, který stařec očekával, měl nohy. Byl úplně nahý a hladkou kůži bez chlupů měl tak bílou, že vypadala průsvitná. Ve výšce žaludku zela strašlivá rána se zčernalými okraji. Chlapci připomínal ryby z trhu zbavené šupin.

Stařec opatrně přistoupil blíž, nahnul se a ohmatával trup ve snaze najít nějakou známku života. Všiml si dalších

ran na prsou a otřásl se. Lehce zatlačil a rukou se zanořil do masa, jako by bylo z másla. Zevnitř vycházel hnilobný zápach. Stařec se zapotácel a pozpátku upadl mezi bedny s tabákem. Stěží ovládl hrůzu. Syn mu přiběhl na pomoc a opření jeden o druhého pozorovali ztýranou nehybnou postavu.

„Otče, co jsme to vytáhli na palubu?“

„Jako je Bůh nade mnou, nemám páru.“

Vtom se tělo bytosti rozzářilo a pod kůží se ukázal obrazec podobný větvoví stromu. Záře krátce zasvítila a pak zmizela stejně rychle, jako se objevila. Otec a syn se oba současně pokřižovali.

NÁVRAT

Dvacet čtyři dní do slavnostního
zahájení Světové výstavy

2

„A to je vše, pánové."

Do ticha třídy zazněl rámus odsouvaných lavic. Mladý profesor stojící na stupínku sebral papíry, uložil je do aktovky a přitom pozoroval, jak studenti míří k východu. Přál si působit vážně, ale úsměv ho zrazoval. Právě skončil jeho druhý týden výuky na univerzitě, na níž před pár měsíci sám úspěšně složil závěrečné zkoušky.

Došel k jednomu z velkých oken ve třídě. Nebe pokrývaly černé mraky, ale na rozdíl od jiných dní ponurá atmosféra nijak neumenšovala jeho pocity štěstí. Dlouhá a strastiplná pouť ho dovedla až k téhle katedře a ať se propadne, jestli nebude jeho. Pohledem přelétl budovy kampusu. Už už si chtěl spokojeně oddechnout, vtom kdosi za ním zavolal jeho jméno:

„Profesore Amate!"

Ve dveřích postával nějaký student.

„Promiňte, pane profesore, sir Edward si přeje, abyste za ním přišel."

„Hned jsem tam."

Jak pěkně to znělo. Pane profesore. Profesor a člen Magdalenské koleje, jedné z nejprestižnějších kolejí na Oxfordu. Nastoupil na místo doktora Browna, který bohužel onemocněl dnou, ale to jeho povýšení neubíralo na významnosti. Nebude to nejspíš trvat dlouho a dostane vlastní místo. Příležitost se

už naskytla a on neměl v úmyslu nechat si ji utéct. Vzal si věci a vyšel z učebny, kde měl strávit trimestr výukou řečtiny. Na chodbě si všiml, že všechny pohledy míří na něj. Studenti po něm pořád ještě zvědavě pokukovali.

Když vyšel z budovy, přitáhl si talár těsněji k tělu. Venku pršelo a fičel ledový vítr. Ačkoli byl konec dubna, dny byly pořád ještě chladné. Vydal se rychle pěšinou. Ze tříd se ozýval rámus a rozléhal se po celé koleji. Akademický rok vrcholil. Napravo minul kapli, kde právě zkoušel sbor, a prošel sloupořadím vedoucím do dvora obehnaného budovami, po nichž se pnul břečťan. Jeho kroky jistě zamířily na štěrkovou cestičku, která roztínala trávník napříč. Byl už celý promoklý, ale bylo mu to jedno, cítil se tak skvěle, že měl co dělat, aby neposkakoval radostí.

Když ho Walter uviděl přicházet, otevřel mu dveře. Stařec byl skoro jako kolejní inventář. Studenti říkali, že tu byl vrátným už od samého založení univerzity, což bylo sotva možné vzhledem k tomu, že škola existovala již čtyři sta let. Ale i tak to tělo scvrklé jako rozinka a obličej zbrázděný nespočetnými vráskami vzbuzovaly otázky, jestli na těch řečech přece jen nebude něco pravdy. Staroch byl proslulý svým kšeftováním, dokázal sehnat tabák, likér nebo jakoukoli jinou laskominu za přijatelnou cenu. Tenhle druh podnikání byl samozřejmě zakázaný, ale tím spíš Walterovy obchody jen kvetly.

„Pane Amate… Ach, promiňte.“ Hraný úsměv ho prozradil. „Pane profesore Amate…“

Daniel ho pozdravil úklonem hlavy. Věděl, že i když ho stařec má za „sakramentského cizince“, jak ho nazval při jejich prvním setkání, velmi si ho váží.

„Pane Waltere, jak se vám takhle po ránu vede?“

„Tak dobře jako vám ne, soudím. Je zima jak v morně a cejtím všecky kosti v těle.“

„Myslím, že jodový roztok by vám udělal moc dobře. Taky vám mohu doporučit výtečného lékaře.“

Stařík se zatvářil dotčeně.

„Za koho mě máte? Teď na starý kolena se mám svěřit do rukou nějakýho mastičkáře?“

Daniel se usmál.

„Sir Edward mě očekává.“

„Ovšem, pane profesore, to běžte, běžte. Nezdržujte se s takovým starým neduživcem jako já, co každou chvíli může opustit tohle slzavý oudolí.“

Daniel se neovládl a hlasitě se rozesmál.

„Děkuju, pane Waltere. Později možná budu potřebovat nějakou láhev z vašeho skladu.“

„Uvidím, co se dá dělat,“ odpověděl staroch a nasadil rádoby rezignovaný výraz. „Ale nic vám neslibuju.“ Obrátil se a s brbláním se ztratil ve stínu vrátnice.

Daniel vyšel po schodech a přitom myslel na významné profesory, kteří tudy kráčeli před ním. V prvním patře byl skoro hned. Dveře rektorovy pracovny na konci krátké chodby byly přivřené. Daniel rozvážně zaklepal. Zevnitř se ozval hlas a vyzval ho, ať vstoupí.

Pracovna starého rektora byla zařízená stroze. Pokoji vévodil koberec, který se jako mořská vlna rozléval mezi psacím stolem a knihovnou z ořechového dřeva táhnoucí se podél stěn. Vzadu, nalevo mezi křesly s vysokými opěradly, hořel v krbu ve viktoriánském stylu, zdobeném obrazem bitvy u Bannockburnu, oheň. Daniel tu pracovnu dobře znal. Strávil tu mnoho hodin a některé z nich patřily k nejšťastnějším v jeho životě. V prvních letech byl rektor jeho ochráncem a postupem času přerostlo počáteční přátelství ve vztah otce a syna.

„Milý Amate, nestůjte ve dveřích.“

Přestože už překročil padesátku, kruhy pod očima a ustupující vlasy nedokázaly z tváře sira Edwarda Warrena vymazat dobrácký výraz. V nejvybranějších intelektuálních kruzích byl velmi uznávaným historikem a těšil se také značné prestiži jako kazatel. Byl odborník na mrtvé jazyky, které vyučoval i Daniel. Před deseti lety se po smrti svého předchůdce stal kancléřem či rektorem, jak si raději říkal.

„Jaký jste měl den?“ zeptal se sir Edward.

Daniel se snažil soustředit, ale jeho pozornost těkala z jedné věci na druhou. Cítil euforii a skleslost současně.

„Ach… výborný, sire Edwarde.“

„To mě moc těší. Víte, že ve vás vkládám velké naděje.“

„Děkuji, pane, doufám, že vaši důvěru nezklamu.“

Rektor mávl nad jeho pochybnostmi rukou a uvelebil se v křesle.

„Jak je to dlouho, co jste přišel do Oxfordu? Šest let?“

„Skoro sedm.“

„Sedm! Hrome, jak ten čas letí.“ Přivřel oči. „Ještě si pamatuju, jak jste těsně po příjezdu z Barcelony vešel těmito dveřmi.“

Danielova tvář se zachmuřila. Rektor si jeho reakce nevšiml a dál vzpomínal.

„Ano… Z toho lijáku jste byl úplně promočený a měl jste jeden jediný kufr. Vašim prvním slovům jsem vůbec nerozuměl a vypadal jste… Bože můj, hrůza! Víte, že jsem byl na chvilku v pokušení zavolat na vás policii?“ zeptal se a hlasitě se zasmál.

Daniel zavrtěl hlavou.

„Vždycky jsem si lámal hlavu nad tím, proč jste sem přišel. Nikdy jste o tom pořádně nemluvil.“

„Přece víte, že Oxford má pověst nejlepší univerzity na světě. Jednoduše jsem tu chtěl studovat.“

„Ano, ano, to bezpochyby.“ Sir Edward si stoupl. „Jisté je, že už dávno nejste tím chlapcem… Stal se z vás muž se zářivou budoucností.“

„V to doufám, pane.“

„No jistě, Amate,“ dodal nadšeně rektor, „tyto dva týdny jste suploval za pana Browna víc než uspokojivě. Právě proto jsem s vámi chtěl mluvit.“

Sir Edward udělal krátkou pauzu.

„O vašich schopnostech není pochyb. Dal jste nám více než pádné důkazy, že můžeme být spokojeni. Včera se shromáždili členové akademické obce na své obvyklé měsíční schůzi.

Kromě jiného jsme se jednohlasně shodli na tom, že vám na zbytek akademického roku nabídneme místo na katedře klasických jazyků. Co na to říkáte?“

Daniela se zmocnilo obrovské vzrušení. Tak brzy takovou nabídku nečekal. Sir Edward se při pohledu na reakci svého chráněnce zeširoka usmál.

„Tak co, co mi k tomu řeknete? Přijímáte, nebo ne?“

„Sa… samozřejmě, pane. Ano. To je… úžasné! Jsem vám nesmírně vděčný, pane.“

„Hlouposti. Za tu nabídku vděčíte vlastní píli. Svědomitost, kterou jste prokázal, nás všechny bez výjimky ohromila. Tak nadaných lidí, jako jste vy, jsem mnoho nepoznal.“

Rektor zamířil k tácu s nápoji a nalil do sklenic štědrou dávku brandy.

„Řekl bych, že tato zpráva potěší i mou dceru, nemyslíte?“ dodal poťouchle. „Hřeje mě vědomí, že se brzy stanete mým zetěm. Dnes večer, jak víte, to bude opravdu zvláštní večírek. Z oznámení vašeho zasnoubení mám velikou radost. Alexandra je to jediné, co mám. Jsem si jistý, že vy ji učiníte šťastnou.“

„Miluju vaši dceru.“

Rektor radostně přikývl, podal mu skleničku a zašeptal:

„Raději vás budu varovat hned, abyste mi to potom nevyčítal. Alexandra je stejně jako její matka úžasné stvoření. Krásná, velmi nadaná, dobře vychovaná k tomu, aby uměla vést dům, a… taky obdařená nesnesitelným a nepředvídatelným galským temperamentem,“ spiklenecky na něj mrkl. „Ostatně, Francie je přece země draků!“

Oba se rozesmáli. Daniel si hluboce vážil tohoto muže, který se měl brzy stát jeho tchánem. Ujal se ho, když to nejvíc potřeboval. Nežádal žádné vysvětlení, rovnou mu nabídl své znalosti i přátelství. V době, kdy si Daniel myslel, že o všechno přišel, mu sir Edward dal novou šanci. Nikdy mu nebude moct všechno oplatit.

„Připijme si, Amate, na vnuky, které mi dáte!“

Sklenice zazvonily a Daniel ze zdvořilosti omočil rty. Potom se zvedl a nechal pití téměř nedotčené na stole.

„Sire Edwarde, musím před večeří ještě vyřídit pár věcí. Když dovolíte, tak se vzdálím."

„Samozřejmě. I ke mně se doneslo, že vaši bývalí kolegové připravují oslavu. Můžete být klidný, budu mlčet jako hrob. Ale ne abyste přišel pozdě na večeři, nebo vás Alexandra roztrhne."

Sir Edward se od srdce zasmál a doprovodil Daniela až ke dveřím.

„Ach," zastavil se, „málem bych zapomněl. Počkejte chvilku."

Vrátil se k psacímu stolu, chvíli hledal mezi papíry a nakonec vítězně vytáhl žlutohnědou obálku.

„Dnes ráno vám přišla depeše."

„Telegram? Pro mě?"

„Přesně tak, z Barcelony."

Daniel převzal obálku z natažené rektorovy ruky. Nervozitou ji málem upustil. Stařec si jeho rozpačitosti nevšiml a Danielovi se podařilo strčit telegram do kapsy pláště bez dalších nehod.

„Jestli dovolíte, přečtu si ho později. Musím ještě... zařídit spoustu věcí."

„Jen běžte, běžte."

Daniel vyšel ze dveří a zamířil pryč tak rychle, jak jen mu roztřesené nohy dovolily.

Když přišel do svého bývalého pokoje, sesunul se na židli. Konec studií, udělení místa na univerzitě a zasnoubení s Alexandrou šly v tak rychlém sledu, že ani neměl čas se přestěhovat. Kufry čekaly v koutě. Zbývalo zabalit knihy a nějaké oblečení. Nicméně v tu chvíli mu to bylo úplně jedno. Ranní radost se vytratila. Nečekaná nabídka práce a jeho blížící se svatba jako by patřily do života někoho jiného. Zadíval se na malou obálku ležící na psacím stole.

„Jak je to možné? Po takové době?“

Bezděčným pohybem posledních sedmi let si sáhl rukou na šíji. Břišky prstů přejel po zatvrdlých jizvách, které mu oheň navždycky vypálil do kůže. Ty hrboly mrtvého masa mu stále připomínaly minulost. Málem se rozesmál. Byl vážně naivní, když si myslel, že jednou na všechno zapomene. Teď stačil jediný telegram, a jeho naděje rozbil na padrť.

Zvedl se ze židle. Sáhl po obálce a roztrhl ji. Uvnitř byl růžový papír přehnutý na polovinu. Třesoucími se prsty ho rozevřel. Oči klouzaly po drobném písmu, aniž četly, teprve po chvíli se mu podařilo se uklidnit a zaostřit.

A sedm let zmizelo jako mávnutím proutku.

Svěsil ruku, v níž telegram svíral, a zůstal stát proti oknu. Před ním pod tmavým vytrvalým deštěm mizely travnaté plochy koleje. Po tolika letech ho našli. Věděl, že se to dřív nebo později může stát, ale doufal, že k tomu nedojde. V duchu se ptal, jestli by měl cítit bolest nebo smutek, ale měl jenom vztek a špatné svědomí. Zavřel oči a opřel se čelem o sklo. Pokusil se ovládnout rostoucí úzkost. Stiskl čelisti a napjal všechny svaly. Starou jizvou projela bolest jako švihnutí biče. Zmačkal telegram a zahodil ho. Teprve teď mu vytryskly slzy a stékaly po tvářích jako kapky deště po okně.

3

Pokojem se rozléhalo chrápání. Prostěradlo připevněné na okně se marně snažilo zabránit světlu, aby se dostalo dovnitř. Byl to typický pokoj v penzionu v barcelonské čtvrti Raval, díra stejně nuzná jako desítky jí podobných. Maličká, špatně větraná, se stěnami plnými skvrn, která se obvykle pronajímala na přechodnou dobu. Tenhle nájemník v ní bydlel už pět měsíců.

„Proboha!“

Z pokrývek se vynořila shrbená postava muže. Vytřeštěnýma očima těkal po místnosti ve snaze uvědomit si, kde je.

Sotva došlápl na prkna podlahy, svalil se po zádech zpátky na slamník. Chytil se za hlavu a znovu zaklel. Stěží sípal, jako by měl v krku hromadu písku.

„Alsaské víno, to byl zase nápad!“

S mručením se vymotal z postele. Vypjal se do výšky, jak jen mu jeho nevelký vzrůst dovolil, a nejistě přešlápl. Dopotácel se ke stolu, který mu sloužil jako pracovní, a máchnutím ruky odstrčil hromadu starých novin a počmáraných papírů. „Tady jste,“ zvolal, když vytáhl těžké mosazné hodinky. Odklopil víčko, ale při pohledu na ručičky ukazující skoro poledne ho malátnost rázem přešla.

„To se mi snad zdá. Přece nemůže být tak pozdě.“

Začal pobíhat po pokojíku jen ve spodkách. Nalil do umyvadla ledovou vodu, chrstnul si ji do obličeje a přitom prskal nadávky. Jelikož bolest ve spáncích neustoupila, ponořil do umyvadla celou hlavu. Roztřásl se zimou jako ratlík a rychle se utíral cípem pokrývky. Pak si v mžiku natáhl kalhoty a košili a vklouzl do bot. Ještě se napil kávy, která stála na stole, ale okamžitě toho zalitoval. Byla ledová a chutnala po zatuchlé vodě. Vzpomněl si, že tahle kávová zrna už louhoval čtyřikrát. Vzal z ramínka kostkované sako a slamák a vyšel z pokoje. Cestou po schodech dolů si vázal motýlka.

„Pane Fleixo!“

Proti němu se objevil muž s mohutným břichem. Z jeho přivřených očí čišel vztek. Táhl z něj česnek, což Fleixovu kocovinu ještě zhoršilo.

„Pane Gonzálezi! Právě jsem na vás myslel. Jak se daří vaší ctěné choti?“

„Dlužíte mi nájemný za tři měsíce a brzy to bude za čtyři.“

„Za tři měsíce? Je to možné? Dobrá, nedělejte si s tím starosti, příteli. Budu teď brát nějaké nedoplatky za pár zpráviček a hned ten směšný dluh splatím. Přece víte, že my renomovaní novináři máme určité společenské povinnosti a bohužel jsem měl nějaké nečekané výdaje.“

„Já ty vaše společenský povinnosti moc dobře znám. Minulej měsíc ste mi řikal nemlich to samý."

„V tom musí být nějaká mýlka. Vaše paní byla tak nesmírně laskavá, že mi slíbila posečkat."

„Jacinta? A kdy ste s ní mluvil?"

„Včera kolem poledne."

„Ale dyk včera byla na mši..."

„Aha, tak to bylo asi později. To máte jedno. Neumíte si představit, jak se mi to všechno občas plete."

Domácí se chápavě ušklíbl. Fleixu napadlo, že možná nebylo nejbezpečnější míchat do té věci Jacintu a zmiňovat se o dohodě, k níž došli během svého včerejšího vysilujícího setkání. Celá čtvrť věděla, že pan González moc fištrónu nepobral, ale možná už začínal tušit, že mu jeho drahá polovička čas od času nasazuje parohy. Bude lepší to rychle vyřídit, čert nikdy nespí. Všiml si mezery po Gonzálezově pravici a proklouzl kolem něj, než domácí stačil zareagovat.

„Počkejte ještě!"

Fleixa se tvářil, jako by nic neslyšel, a sbíhal po schodech.

„Slibuju, že koncem tohohle měsíce zaplatím," křikl zdola a vyšel ze dveří.

Za ním se nesly Gonzálezovy nadávky.

Šel rychle a za chůze se soukal do saka. Čtvrť už pomalu zachvátil rozklad. Od té doby, co tu před několika lety vyrostly továrny a úzké ulice zabydleli přistěhovalci z celé Evropy přitahovaní rostoucí pracovní nabídkou, byla v Ravalu hlava na hlavě. Přesto se tu Fleixovi líbilo, protože díky té změti nejrozmanitějších lidí to bylo místo kypící životem. Voda se valila po dlažebních kostkách jako potok, protože kanalizace nestačila pobírat několikadenní dešťovou nadílku, a hliněné ulice se proměnily v bahnité pasti. Fleixa se při chůzi díval střídavě na zem a na nebe.

„Jestli bude dál takhle lejt, tak nás to brzo spláchne až do přístavu. To je teda konec jara!"

Potkal hokynáře, který vyléval vědro na ulici, a dvojice uhlířů táhnoucích vozík a okatě pokukujících po skupince žen. Novinář ženy zdvořile pozdravil, jak bylo jeho zvykem. Přestože bylo chladno, byly spoře oblečené a choulily se v průjezdu. Jedna z nich, ta, která držela v náručí rozcuchané děcko, se odpojila od ostatních a zamířila k němu.

„Včera se po tobě sháněla Dolors, ty všiváku."

„Zdravím tě, Manuelo. Cos to se sebou provedla? Dneska ti to obzvlášť sluší."

Žena si přihladila vlasy a věnovala mu úsměv, v němž odhalila řídké zuby. V hlubokém výstřihu se jí jako zralé ovoce dmulo objemné poprsí a houpalo se nad obličejem spícího děcka. Z pusy jí byla cítit kořalka, cibule a laciný tabák.

„Sice nevim, co na ní vidíš, kocourku, ale až se jí nabažíš, přijď za mnou."

Fleixa se usmál.

„Hele, buď tak hodná a řekni jí, že se u ní dneska večer stavím."

Žena místo odpovědi odfrkla, udělala čelem zad, až se jí roztočil volán sukně, a vrátila se k družkám.

Fleixa prošel uličkou a na jejím konci vstoupil na Ramblu, na níž bylo touto dobou velice rušno. Vozy naložené ovocem a zeleninou mířící do tržnice Boquería, drožky, tramvaje jedoucí z Plaza de Cataluña, z nichž se ozýval charakteristický zvuk zvonce, kojné, prodavačky zápalek, květináři, kolportéři a zahálčiví chodci, kteří se prodírali davem. Prošel tudy bez zastavení, zabočil do ulice Pi a po pár minutách dorazil do redakce novin.

Deník *Barcelonský kurýr* byl založen před jedenácti lety. V té době dokázal zaplnit mezeru mezi hlavními městskými deníky. Každé ráno vykřikovali prodavači jeho jméno spolu s monarchistickým deníkem *Diari de Barcelona*, liberálními novinami *La Vanguardia* a nedávno vzniklým *Noticiero Universal*, který se označoval za nezávislý. Náročný barcelonský čtenář byl chtivý zpráv a deníky představovaly nejlepší způsob, jak

se k nim dostat. Sídlo *Kurýra* zabíralo čtyři patra starobylé gotické budovy. Kamenný portál mu dodával na důstojnosti, která majiteli deníku lahodila. Když Fleixa vešel, pozdravil ho pohrdavým tónem vyhrazeným pro všechny zaměstnance s výjimkou ředitele deníku vrátný.

„Pane Fleixo, jdete pozdě."

„Serafíne, zprávy nemají pracovní dobu."

„To povídejte panu Sanchísovi, až sem dolu bylo slyšet, jak vyřvává vaše jméno."

Don Pascual Sanchís byl ředitel *Barcelonského kurýra*. Nikdo si nepamatoval, kdy se naposledy usmál. Možná tehdy, když Josep Llanera usvědčil radního Rusella z kompromitující milostné eskapády a na ulici se prodal trojnásobný náklad než obvykle. Miloval kubánské doutníky a jeho pracovna připomínala množstvím kouře pobočku *Tìmesů*. V koutku úst mu stále visel obří montecristo, který spíš přežvykoval, než kouřil. Byl proslulý železnou ředitelskou rukou, která stála za skutečným úspěchem *Barcelonského kurýra*.

Fleixa stoupal po schodech a hlavou se mu honily obavy. To nevěstilo nic dobrého, že se po něm Sanchís sháněl, a navíc byl naštvaný. A bude ještě víc, až se dozví, že ten slíbený článek zatím nedopsal. Ale copak je to Fleixova vina, že informátor nepřišel? Tři večery za sebou na něj marně čekal v hostinci Set Portes. Poslední večer se všechno ještě zkomplikovalo. Aby zabil čas, popíjel a dal si několik partiček karet. Jenže prohrál. S vírou, že se k němu štěstí neobrátí zády dvakrát po sobě, sedl na tramvaj a dojel k závodišti. A prohrál dalších patnáct duro... Ta se připočetla k těm šedesáti, co už dlužil nechvalně známé lichvářce zvané Žiletka. Jako jediná byla ochotná mu půjčit a on teď vězel až po krk v pěkné bryndě. Noviny už mu další zálohu nedají. Dostal jich tolik, že by musel pracovat zadarmo až do konce roku.

S funěním vyšel do patra, kde sídlila redakce. Ve dveřích se potkal s několika mladíky z tiskárny, kteří ho pozdravili. Nevšímavě prošel kolem nich a zamířil do společné kanceláře.

Nad jeho stolem plným papírů a prachu z posledních týdnů se kývaly čísi velké boty. Jejich majitel byl schovaný za ranním vydáním novin.

„Zdravím," broukl Fleixa a zabořil se do křesla.

Zpoza stránek deníku se ozval veselý hlas.

„No ne, don Bernat Fleixa osobně. Jaká čest, že jste se uráčil objevit v redakci."

„Nech si těch srandiček, Alejandro."

Alejandro Vives už čtyři roky vedl politickou rubriku. Byl vytáhlý jako kandelábr, měl malé oči a vyčnívající nos a říkalo se o něm, že senzaci cítí na sto honů. Vždycky byl výborně naladěný, i když si povídal s Fleixou. Ostatně byl jediný, koho Fleixa snášel.

„Další těžká noc?"

Fleixa ocenil kolegův sarkasmus. Alejandro nevzrušeně pokračoval ve čtení.

„Trochu," odpověděl Fleixa nakonec. „Jak se má dneska Sanchís?" zeptal se, aby změnil téma.

„Myslím, že se po tobě před chvílí sháněl."

„Fajn, tak ať v tom pokračuje."

Zatímco se snažil najít po šuplících psacího stolu trochu tabáku, Fleixa roztržitě mrkl na noviny, které držel Alejandro. Bylo to poslední vydání *Kurýra*. Najednou překvapeně otevřel pusu dokořán. Oči se mu rozšířily úžasem, když si přečetl zprávičku v dolní části stránky.

Během tohoto víkendu byl v brzkých ranních hodinách v přístavu nalezen muž. Když ho dva rybáři vytáhli z vody, byl na pokraji smrti. Nemohli už pro nešťastníka nic udělat. Podle týchž zdrojů k úmrtí došlo nešťastnou náhodou. Stalo se to v blízkosti mola Lazareto. Policie vyloučila cizí zavinění a rodina si již převzala ostatky. Zdá se, že jde o uznávaného lékaře, jehož totožnost raději nebudeme zveřejňovat. Dnes v poledne za něho bude sloužena mše a pohřeb se bude konat na západním hřbitově.

Pod zprávou byl podepsán Felipe Llopis.

„Kde je k čertu moje reportáž?“

Fleixa se vyřítil z místnosti a proběhl redakcí až do ředitelovy kanceláře. Cestou potkal několik kolegů, kteří při pohledu na něj tutlali smích. Bezpochyby už věděli, že namísto jeho sloupku byla otištěna ta noticka. To ho rozběsnilo ještě víc. Bez klepání vrazil do prosklených dveří, které setrvačností narazily do zdi. Za stolem plným nultých čísel, dálnopisů a konkurenčních periodik seděl tak obtloustlý muž, že místnost působila ještě menší. Zvedl oči, ale jakmile spatřil Fleixu, přimhouřil je a zamračil se.

„Proč jsi vyhodil můj článek?“ vyhrkl Fleixa uraženě.

„Zpráva o smrti stovky kuřat na statcích v Sants si bezpochyby zaslouží první stránku,“ odpověděl měkký hlas za jeho zády.

O stěnu pracovny se opíral bezchybně oblečený mladík a usmíval se. Felipe Llopis měl světlé vlasy jako obvykle napomádované a knírek a bradku pedantsky přistřižené, takže vypadaly jako trojúhelníky přilepené na podlouhlém obličeji. Z jeho vybraných způsobů šílely všechny písařky v redakci a kouzlo osobnosti mu mezi kolegy vyneslo jistou pověst zdatného novináře. Nikdo nevěděl, odkud bere zprávy (dřív než ostatní). Z toho důvodu ho *Kurýr* před necelým rokem přetáhl z deníku *La Campana*. Fleixa ho však považoval za naprostého idiota.

„No ne, Llopisi, už jsem si říkal, že to tu nějak smrdí.“

„Tak to musíš být ty nebo tvoje umolousané sako, příteli Fleixo.“

„Tak hele, ty...“

„Ticho!“

Sanchísův hromový hlas roztřásl skleněné výplně. Celá redakce předstírala, že usilovně pracuje, ale ve skutečnosti všichni poslouchali, co se v pracovně děje. Ředitel se obrátil na Llopise:

„Felipe, potom si promluvíme. Teď běžte a zavřete za sebou dveře.“

Mladý reportér se elegantně rozloučil se Sanchísem, a když míjel Fleixu, zamlaskal a mrkl na něj. Novinář na něj upřeně zíral a zatínal pěsti, až se mu nehty zarývaly do dlaní. Sanchís ukázal na židli.

„Hergot, Pascuale, co to má jako znamenat, sebrat mi moje místo?“

„Sedni si a zavři hubu!“

Novinář s nechutí poslechl, ale druhou část příkazu ignoroval.

„Co dělá ten pisálek v mým sloupku?“

„Tak zaprvé, ten sloupek patří mně, ne tobě, stejně jako zbytek těchhle všivejch novin. A ten ‚pisálek‘, jak říkáš, nosí zprávy. A co děláš ty?“

„Brzy budu mít informace o záležitosti, o který už jsem ti říkal. Už to skoro mám. Bude to bomba.“

Ředitel zavrtěl hlavou, až se mu dvojitá brada zavlnila. Fleixovi připomněl jednoho z těch ošklivých anglických psů.

„Jak dlouho už se známe?“ zeptal se Sanchís.

Fleixa pokrčil rameny.

„Podívej se, akorát mi to ztěžuješ. Chodíš si sem, jak se ti zamane, pracuješ, akorát když máš chuť, za celý týdny nepřineseš nic jinýho než vycpávky...“ Podíval se na něj skoro soucitně. „Známe se roky, ale nikdy jsem tě neviděl v takovýmhle stavu. Podívej se na svý šaty, oči máš jak králík. Smrdíš. Začal jsi znova hrát? Kolik dlužíš?“

Fleixa mlčel.

„Řeknu ti to jasně. Uvažuju o tom, že tě vyměním.“ Ukázal doutníkem k redakci. „Llopis se oblíká draze a vypadá jako milostpán. Fakt je, že si to jenom namlouvá, ale den co den riskuje krk. Chodí na správný místa, čenichá jako pes a přináší to, co chci: zprávy. Totéž jsi ještě před nedávnem dělal ty. Tohle jsou noviny a my žijeme z jejich vydávání. Podívej se na Barcelonu. Za pár dní začne Světová výstava. Město se mění. Svět se mění a lidi jako Llopis se derou kupředu.“

Fleixa polkl.

„Dej mi trochu času."

Sanchís znovu pokýval hlavou a zdvojnásobil tak chvění masa na obličeji. Potom si hlasitě povzdechl a dal si chlupaté ruce za krk. Uplynula hodná chvíle, než znovu promluvil, všechen kouř z doutníku jako by si zatím sedl.

„Je mi jasný, že toho budu litovat... Máš tejden, teda sedm dní, ani o den víc. A pak se s konečnou platností rozhodnu, rozumíš?" Ukázal na dveře. „Padej odtud a proboha vykoupej se!"

Fleixa se zvedl, a když vycházel z místnosti, zaslechl, jak Sanchís mumlá:

„Tyhle noviny, ksakru, to jsou pěkně zasraný noviny."

Klapání psacích strojů a hovor lidí se vrátily do obvyklého rytmu. Fleixa zahlédl Llopise obklopeného svitou mladých redaktorů. Když na sobě ucítil Fleixův pohled, bradou naznačil pozdrav. Fleixa mu místo odpovědi ukázal vztyčený prostředníček a obrátil se k němu zády.

Jak se vracel ke svému stolu, v hlavě mu výstražně zazvonilo, ale nemělo to nic společného s Llopisem ani předchozí hádkou. V duchu zaklel. Nemohl se zbavit dojmu, že mu během poslední hodiny něco uniklo, něco důležitého, nějaký detail, ale nedokázal přijít na to jaký. Zoufale zafuněl. Kvůli kocovině mu to nemyslelo. „Tak jak to šlo?" zeptal se ho Alejandro, sotva vešel do kanceláře.

„Mohlo to bejt horší."

Kolega pokračoval ve čtení, rozvalený na židli. V tu chvíli se Fleixovi rozsvítilo. Nahnul se nad stůl a přehraboval se v poznámkách.

„Kolik je hodin?" zeptal se.

„Cože? A kde máš svoje hodinky? Zase ve frcu?"

„Řekni mi, kolik je hodin, sakra!" vykřikl Fleixa.

„Skoro jedna, proč...?"

Fleixa se vyřítil ze dveří redakce, až se za ním zvedl vír papírů.

4

Ze hřbitova na Monjuichu byl obvykle nádherný výhled na moře. Nicméně onoho dne tomu tak nebylo. Třebaže zvony kostela ze čtvrti Poble Sec právě ohlásily poledne, nebe bylo temné, jako by byla noc. Mramorové hrobky zahalené do dešťového rubáše zářily ve světle blesků. Svatí, andělé a Panny Marie oplakávali hněv nebes a pod Danielovým pohledem ožívali. Promnul si rukou kořen nosu a zavřel oči. Byl unavený dlouhou cestou z Oxfordu.

Přešlápl ve snaze zaujmout co nejpohodlnější postoj a štěrk pod jeho botami zaskřípal, jako by se prošel po koberci ze švábů. Mše byla krátká a neokázalá, což by jeho otce bývalo jistě potěšilo. Daniel byl vyzván, aby pronesl pár slov k přítomným, ale odmítl. Pamatoval si toho elegantního muže s vybranými způsoby, ze kterého se po smrti jeho ženy stal cizí člověk. Medicína vyplnila prázdno, které vzniklo její nepřítomností, a od té doby udávala tón rodinného života. Daniel měl pocit, že ještě teď slyší otcův vážný hlas, jak se rozléhá mezi zdmi domu a požaduje ticho, protože pan důležitý pracuje. Ticho, vždycky ticho, přerušované jen poučováním o jeho a bratrových povinnostech nebo budoucnosti, jasně dané nezvratným osudem — stát se lékaři k jeho obrazu, ba dokonce ještě lepšími.

Jemu se to nepodařilo.

Stočil pohled k jinému hrobu o pár metrů dál. Tam odpočíval jeho bratr. Bezděky si rukou přejel po jizvách na šíji. Stiskl rty a soustředil se na pocit úlevy, který mu přinášela voda, i když věděl, že ani přívalový déšť nebude stačit na zklidnění jeho srdce. Pozoroval řídký zástup smutečních hostů. Jámu obklopovaly kožené houby několika deštníků a pod nimi se tísnili čtyři muži v dlouhých černých pláštích a plstěných cylindrech. Byli to bývalí otcovi kolegové. Všichni měli ve tváři lhostejný výraz někoho, kdo už viděl umřít spoustu lidí.

Byl tu také městský tajemník coby zástupce místních úřadů. Koneckonců, otec měl vždycky velice vlivné styky. Pohřeb prominentního lékaře a profesora, dona Alfreda Amata i Rourese nebyla jen tak ledajaká událost, třebaže bouřka byla vítanou výmluvou pro co nejčasnější odchod.

Po Danielově pravici v nejvzdálenějším místě stála skupinka čtyř nebo pěti studentů. Přešlapovali rozpačitě v lijáku, tiskli si pláště k tělu a také hledali, byť okatěji, záminku k odchodu. Danielovi se zdálo, že zahlédl, jak mezi nimi koluje placatka.

Celkem se tu sešlo na tucet osob, když se připočítali dva sluhové, kteří se lopotně snažili protáhnout vodou nacucané konopné provazy pod rakví. Život plný obětí zasvěcený medicíně, který skončil pod hromadou hlíny za účasti hrstky neznámých. Rakev klesala v houpavém rytmu, na němž nebylo nic slavnostního, a když dosedla na zem, ozvalo se šplouchnutí. Kněz schovaný pod deštníkem, který držel od hlavy k patě zmáčený ministrant, mezitím slavnostním tónem odříkával žalmy z *Kazatele*. Pomocníci uchopili provazy a tření lan o dřevo přehlušilo poslední knězova slova. Daniel se naklonil, vzal do dlaně hrst mazlavé hlíny a hodil ji do jámy. Náraz na lakované dubové dřevo se rozlehl po celém hřbitově. Přistihl se při myšlence, že jeho otec vyleze z rakve a vyčte mu, že dělá takový kravál. Lopaty se pustily do práce a všichni se spěšně loučili. K lijáku se přidal ledový vítr vanoucí od moře. Byla lepší místa k trávení odpoledne než hřbitov na Monjuichu.

Nejdřív Danielovi vyjádřilo soustrast těch několik málo otcových kolegů z práce, kteří se uráčili přijít. Obezřetné obličeje, fráze plné lítosti a připomínání otcových zásluh. Byl to velký lékař, nesmírný obránce vědy... Nekonečná řada opakujících se pochval, které klouzaly Danielovi kolem uší. Mechanicky přikyvoval, tiskl podávané ruce a přitom se vyhýbal jejich pohledům. Přistoupil k němu poslední z profesorů, při chůzi se opíral o hůl. Neměl deštník a schovával se pod kloboukem vraženým hluboko do obličeje.

„S-soucítím s vámi. J-j-je mi moc líto smrti vašeho otce."

Daniel zamumlal poděkování, stiskl mu ruku a chystal se na dalšího… Ale muž se nehýbal. Odkašlal si a pokračoval koktavým šepotem.

„Jme… jmenuji se Joan Gavet. Byl jsem, j-jak bych tak řekl, přítelem vašeho pana otce."

Daniel lhostejně přikývl.

„D-doufám, že vám návrat do Barcelony p-po t-tolika letech přinesl alespoň t-t-trochu radosti."

„Ani ne. Vlastně jsem se hned na nádraží stal obětí malé nehody."

„C-co říkáte?"

„To není důležité," odpověděl Daniel, zalitoval, že se o tom vůbec zmínil, „někdo mi ukradl zavazadla. V kufru jsem měl jen oblečení a pár osobních předmětů, které lze snadno nahradit."

„No tedy, t-to je mi moc l-líto."

„To nestojí za řeč. V každém případě nemám v úmyslu se tu dlouho zdržet."

„Ach, n-ne?" Muž vypadal zklamaně. „T-to je škoda, kéž bychom měli p-příležitost promluvit si t-trochu víc. Těší mě, že jsem vás mohl p-pozdravit."

Podivný doktor se rozloučil a celý shrbený pod přívalem vody se obrátil k odchodu.

Zbytek skupinky se rozutekl, jako když střelí do hejna vrabců. Daniel se chystal udělat totéž, ale vtom si všiml mladíka nehybně stojícího u jámy. Jeho smutný výraz mu připadal tak spontánní, že pocítil lítost. Alespoň někdo si tedy otce upřímně vážil. Chlapec zvedl mandlové oči a zadíval se na Daniela. Jeho výraz se změnil, jako by litoval, že projevil víc, než bylo nutné. Schoval hlavu pod plášť a rychle odkráčel stezkou.

Šum hlasů umlkl, zůstal jen chrastivý zvuk lopat nabírajících hlínu. Daniel se zhluboka nadechl vlhkého mořského vzduchu. Ještě naposledy se zadíval na jámu a pak si pevně nasadil cylindr a chystal se k odchodu. Vtom ucítil vůni jasmínu,

která ho obklopila jako pohlazení. Přes stezku vedle cypřiše se na pozadí zamračeného nebe rýsovala postava v černém.

Daniel se v duchu ptal, jestli to není přelud vyvolaný lidmi pohybujícími se po hřbitově. Pomalu popošel blíž, jako by se bál, že se postava rozplyne. Žena zdvihla bradu opřenou o ňadra a skrz mušelínový závoj pohlédla na Daniela. Našpulila rty a upřela na něj oči stejně zelené, jak si je pamatoval. V pravé ruce v háčkované rukavičce svírala deštník a levou si přidržovala astrachánový plášť přehozený přes šaty. Havraní vlasy měla sepnuté do uzlu, z něhož se uvolnil pramen a teď vlál v rozmarném větru. Daniel se zastavil několik kroků od ní. Dlouho na sebe hleděli a měřili propast času mezi nimi. Promluvila jako první.

„Pane Amate."

Daniel odpověděl na pozdrav úklonou. Jen s vypětím všech sil ovládl chvění hlasu.

„Irene. Jste moc... laskavá, že jste přišla."

„Vašeho otce jsem si vážila. Přijít na jeho pohřeb bylo to nejmenší, co jsem mohla udělat."

Daniel si ji pátravě prohlížel a snažil se najít v ní tu dívku, kterou kdysi znal. Zdála se stejná, jen hlas měla jiný. Ztratil karibský přízvuk a zněl vážněji. Vytáhla z taštičky krajkový kapesník, nadzvedla si závoj a dotkla se očí. Bylo to gesto rychlé jako mžik, ale odhalilo snědý nádech pleti míšenky.

„Uběhlo hodně času," pokračoval Daniel.

„Příliš mnoho."

„Jak se vám da...?"

„Mám se skvěle, děkuji za optání."

Ohlédla se nalevo. Pod klenbou hřbitovního vchodu čekal muž v peleríně kočího. V obličeji se jí na okamžik mihl strach, ale rychle se ovládla, prozradilo ji jen lehké chvění ruky, když schovávala kapesník.

„Musím jít."

Daniel jí v tom chtěl zabránit, ale nevěděl, co říct. Zdálo se, že žena čeká na jeho poslední slova, ale když viděla, že

nepřicházejí, obrátila se a vydala se cestičkou k východu. Tehdy v náhlém popudu Daniel překonal vzdálenost, která je dělila, a chytil ji za loket. Byla tak blízko, že cítil teplo jejího těla. V paměti mu vytanuly vzpomínky a hřbitov jako by zmizel. Všiml si, že se na něj zpod závoje dívá nepřátelsky. Její otázka ho probrala z otupělosti.

„Co si myslíte, že děláte?"

„Měl jsem se ozvat..." řekl bezmyšlenkovitě.

„Ale neudělal jste to, a možná to tak bylo lepší."

„Chtěl bych vás znovu vidět, než odjedu."

„To nepůjde. Už ne."

Vyprostila se mu a znovu vykročila k východu. Daniel ji provázel pohledem a sledoval, jak se v dešti vzdaluje špalírem cypřišů.

Když osaměl, Daniel se ještě jednou zadíval na místo, kde nyní odpočíval jeho otec, a zamířil k východu ze hřbitova. Setkání s Irene ho zasáhlo. Pitomec! Jak to, že ho nenapadlo, že přijde? Pohled na ni probudil city, o kterých si myslel, že už jsou zapomenuté. Proč mu na ní po tak dlouhé době ještě pořád záleželo? Měl nyní nový život, snoubenku, prestižní místo profesora. Budoucnost, po níž mnozí toužili. Ona byla minulost. Minulost, která se nevrátí.

Než došel na ulici, z přemýšlení ho vytrhlo supění po jeho pravici.

„Pan Amat? K čertu s tím slejvákem."

Vedle něj se ukláněl muž malého vzrůstu a snažil se popadnout dech. Na sobě měl kostkované sako, motýlek a slamák, z něhož crčela voda. Zamlžené brýle mu sklouzly po nose dolů a odhalily lehce vypoulené oči. Zamrkal, aby setřásl vodu, která mu stékala po obličeji, a naznačil úsměv, z něhož knírek vykouzlil roztomilou grimasu. Daniel si nepamatoval, že by ho viděl na pohřbu.

„My se známe?"

Muž mu podal mokrou ruku.

„Jmenuji se Bernat Fleixa. Zde je má vizitka."

Daniel si ji váhavě vzal. Když si přečetl text na rubu, zvedl obočí.

„Novinář?"

„Ano, pane, z *Barcelonského kurýra*."

„A co ode mě chcete?"

„Rád bych s vámi na okamžik mluvil, pokud by vám to nevadilo."

Daniel mu vrátil vizitku a měl se k odchodu.

„Nemám vám co říct."

Fleixa kráčel za Danielem až k východu.

„No, jde spíš o to, co můžu říct já vám. Víte, že jste kopií svého otce? Mnohem mladší, samozřejmě."

„Vy jste ho znal? Ach, ano, samozřejmě že ano," pronesl Daniel ironicky, aniž se zastavil.

„Doktor Amat a já jsme měli určitou dohodu. Takže..."

„Podívejte se, pane Fleixo." Daniel se zprudka obrátil. „Kdybyste opravdu někdy jednal s mým otcem, tak byste věděl, že novináři pohrdal. Noviny považoval za sprosté hanopisy schopné nejhorších pomluv. Domníval se, že slušní lidé by neměli listovat ani týdeníkem. Nikdy by s někým od novin neprohodil ani slovo."

„No, on nejenže to udělal, ale dokonce mě sám vyhledal."

Daniel prudce vydechl, poslední zážitky ho úplně vyčerpaly. Dlouhá cesta, pohřeb, Irene... Chtěl jen spát, spát několik hodin v kuse a pak nasednout na vlak a vrátit se do svého skutečného života.

„Dejte mi minutku, prosím," zaškemral Fleixa. „Jen mě vyslechněte, a jestli si to pak budete přát, už o mně neuslyšíte."

Daniel neodpověděl a přidal do kroku.

„Počkejte! Vy mi nerozumíte. Váš otec a já jsme si dohodli schůzku, ale on na ni nepřišel. Zabránili mu v tom." Novinář ztlumil hlas a rozhlédl se. „Pane Amate, mám podezření, že váš otec byl zavražděn."

5

Evropa byla jednou z mnoha kaváren v podloubí Plaza Real a v posledních letech se dostala do módy. V tuhle odpolední dobu bylo obsazeno jen několik stolků. Mezi spirálami kouře z doutníků rozmlouvala skupinka místních o novém cle na obiloviny.

Daniel s novinářem se usadili ke stolu stranou od ostatních a mlčeli, dokud jim číšník nepřinesl pití. Když je konečně nechal o samotě, Daniel se směle ujal slova jako první.

„Tak zaprvé, pane Fleixo, proč bych vám měl důvěřovat?"

„Protože mi důvěřoval váš otec. Podívejte..."

„Ne, vy podívejte. Nemám v úmyslu něco předstírat. Jsem tu proti svému přesvědčení. Neumím si představit, že by si někdo přál otcovu smrt. To je prostě nesmysl. Dávám vám pět minut, abyste mi to vysvětlil. A potom odejdu tamtěmi dveřmi a už mě nikdy neuvidíte."

„To je fér," připustil novinář. Rychle do sebe obrátil absint, který mu číšník přinesl, a odkašlal si. „Asi před třemi týdny jsem od vašeho otce dostal do redakce vzkaz, ve kterém mě žádal, abychom se bezodkladně setkali v kostele Sant Miquel del Port."

Daniel přikývl. To bylo pro otce typické — poslat prosbu o schůzku vyznívající jako rozkaz.

„Pokračujte."

„Setkali jsme se druhý den. Celou dobu, co jsme spolu mluvili, se nepřestal rozhlížet a několikrát se zarazil uprostřed slova. Mluvil rychle, jako by chtěl náš rozhovor odbýt co nejdřív. Měl jsem pocit, že se mu dvakrát nelíbím, a ani mně se dvakrát nezamlouval ten skoro pokoutný způsob naší schůzky. Zjevně toužil po diskrétnosti, v opačném případě by navrhl, abychom se sešli v novinách nebo na univerzitě. No, takže sotva jsme si v kostele sedli do lavice, hodil mi beze slova vysvětlení tuhle hromadu papírů."

Fleixa položil na stůl šedivé desky převázané koženou páskou.

„Co to je?“

„To jsem se taky ptal,“ odpověděl novinář, rozvázal uzel a otevřel svazek. „Váš otec mi pověděl, že už se nějakou dobu zabývá stavem hygieny v chudých částech města. Měsíce shromažďoval údaje a prováděl desítky rozborů v Barcelonetě. Nevím, jestli to tam znáte. V posledních letech prošla značnou proměnou. Usadilo se tam několik stavebních firem a brusíren a taky Pozemní a námořní strojírny a Katalánská plynárenská. Je to zalidněná čtvrť, přeplněná rodinami ze všech koutů Španělska, které přišly za prací. Cílem výzkumu, jak mi řekl váš otec, bylo určit souvislost mezi mizernými životními a pracovními podmínkami, ve kterých tihle lidé musí žít, a jejich nemocemi. Tady jsou výsledky jeho výzkumu.“

Daniel neskrýval překvapení. Připadalo mu zvláštní, že se otec sám od sebe pustil do něčeho takového. On, který vždycky přijímal jen movité a vlivné osobnosti města, byl jejich osobním lékařem, udržoval styky s nejvyšší barcelonskou buržoazií a chvástal se svým společenským postavením. Pokud by tohle všechno vyšlo najevo, moc sympatií mu to vynést nemohlo.

„Otec nikdy…“

„Přesně tak,“ uhádl jeho myšlenky Fleixa. „Samozřejmě to nebyla práce, za kterou by sklidil potlesk, spíš naopak. Nicméně váš otec se tomu věnoval s opravdickou vervou, jak jsem pochopil, když jsem prostudoval tyhle dokumenty.“ Udělal pauzu a křikl na číšníka, aby mu přinesl další skleničku. „‚A co chcete, abych s tím vším dělal já?‘ zeptal jsem se tehdy vašeho otce. Silně jsem pochyboval, že by moje noviny měly zájem rozházet si to s nejvýznamnějšími barcelonskými průmyslníky, tím spíš, že někteří měli v *Kurýrovi* podíl. Nicméně váš otec mi řekl, že to je jen část.

Když začal pracovat v Barcelonetě,“ pokračoval novinář, „zaznamenal, jak ostatně očekával, četné případy úmrtí.

Především pracovní úrazy, ale také infekce z kontaminované vody, svrab, zápal plic, tuberkulózu... a úmrtí z hladu. Po několika týdnech došel k závěru, že pro nejchudší je smrt každodenním chlebem. Uběhl nějaký čas a on se tomu věnoval víc a víc. Začal vydávat hygienické normy, trval na tom, aby radnice učinila příslušná opatření týkající se vody a kanalizace, osobně navštěvoval nemocné, a dokonce jim z vlastní kapsy platil potřebné léky. Na oplátku si vysloužil vděčnost a důvěru místních lidí."

Fleixa dopil druhou skleničku a mluvil dál.

„Jednou odpoledne se mu starý truhlář, kterému pomohl, svěřil s následujícím příběhem. Jak se zdálo, mezi lidmi kolovaly zvěsti, že Barcelonetu ovládlo zlo. V posledních týdnech vždycky při západu slunce záhadně zmizelo několik mladých děvčat, která se vracela z dílny nebo byla na pochůzkách. O čtyři nebo pět dní později byly jejich mrtvoly nalezeny ve strašlivém stavu. V těle neměly ani kapku krve a měly amputované některé končetiny. A aby toho nebylo málo, největší hrůzu lidem nahánělo, že ty mrtvé měly po tělech strašlivé kousance a maso kolem ran vypadalo jako spálené.

Ten upřímně vyděšený staroch prý vašemu otci prozradil, že sousedé, kteří viděli, že se úřady k ničemu nemají, zorganizovali noční hlídky, aby vraha chytili. Jenže všechno bylo k ničemu. Ty holky mizely dál. Rodiny zamykaly dcery na noc doma a modlily se, aby si pro ně nepřišel ďábel. Váš otec z toho přirozeně nevěřil ani slovu a přičetl tu historku starochově pověrčivosti. Na všechno zapomněl, ale o týden později si pro něj brzy ráno přišli. Našli mrtvolu, která vypadala opravdu divně."

Daniel se naklonil až k novináři.

„Co myslíte tím divně?"

„Váš otec nechtěl zabíhat do podrobností. Tlačil jsem na něj, protože to bylo důležité pro reportáž, takže nakonec souhlasil, že mi to poví, až se uvidíme příště... Jenže k tomu už bohužel nedošlo."

Fleixa si objednal další absint.

„Problém je," navázal na nit hovoru, „že to nalezené tělo patřilo jedné velice mladé dívce, skoro holčičce. Váš otec, pane Amate, byl vzteky bez sebe, když na to vzpomínal. Nechal uvědomit strážníky a ti ji odnesli do márnice, aby byla provedena pitva. Myslel si, že když mrtvolu prostuduje, dokáže najít stopu, která by vedla k dopadení toho odporného vraha. Ale nedokázal to."

„Ne? Proč?"

„Tělo dívky ještě tu noc zmizelo."

„To není možné."

„Váš otec tomu také nevěřil. Do místnosti vedou jen jedny dveře a celou noc tam někdo hlídkuje. Muž, co byl tu noc na stráži, vypověděl, že se nehnul z místa a nikoho neviděl."

„Ten člověk mohl lhát. Předpokládám, že se do celé záležitosti vložily úřady."

„Zdá se, že s vaším otcem jednaly. V každém případě ale zpochybnily, že tam to tělo někdy bylo. Kolegové z univerzity vašeho otce také nijak zvlášť nepodpořili."

Daniel si představil zklamání, které asi tehdy jeho otec pocítil, když v dávných dobách stačilo jediné slovo, aby se celý svět podřídil jeho příkazům. Za Danielovy nepřítomnosti se toho muselo hodně změnit.

„Doktor Amat mi tehdy svěřil, že podezřívá policii."

„Policii? To je absurdní."

„Možná." Fleixa pokrčil rameny. „Jeho práce vyvolala v určitých kruzích nevoli a váš otec byl přesvědčený, že by celou záležitost nejraději zametli pod koberec. Ale to ho nezastavilo. Pustil se do nového výzkumu a výsledek máte tady."

Fleixa posunul po stole jediný list papíru, který vypadal zdánlivě stejně jako ty ostatní. Daniel poznal úhledné otcovo písmo. Jak ho vzal ze stolu, papír mu zašustil v prstech. Nadechl se, odehnal vzpomínky, které ho přepadly, a dal se do čtení. Byla to jména opatřená po straně poznámkami. Kromě toho tu byl ještě sloupec čísel.

„Nějaký seznam…?“

„Zabralo mu to spoustu času. Umím si představit, že nebylo jednoduché dostat z vyděšených lidí v Barcelonetě všechny ty informace. Podařilo se mu to jenom díky jeho pověsti.“

„Ale co to znamená?“

„Prostřednictvím různých svědectví váš otec zjistil jména a věk zmizelých děvčat, datum, kdy byly nalezeny jejich mrtvoly, a podrobnosti o jejich stavu.“

Daniel napočítal šestnáct řádek a nedůvěřivě vzhlédl.

„Neuvěřitelné, že?“ hlesl Fleixa.

Daniel se znovu zadíval na seznam. Dívka jménem Gracia Sanjuánová byla nalezena bez nohou, další, Adela Reigová, měla vydloubané oči, Saře Fusterové vrah amputoval jednu paži. První oběť byla nalezena v lednu a poslední dvacet dní před Danielovým příjezdem do Barcelony. Nejmladší bylo pouhých patnáct let. List papíru náhle ztěžkl. Třesoucí se rukou Daniel sáhl po sklenici. Lokl si vody a snažil se zmírnit nevolnost, která se ho zmocnila.

„A co ta čísla po straně?“ zeptal se.

„To jsou souřadnice.“

„Souřadnice?“

„Přesně tak. Označují místa, kde se těla našla. Většina dívek se objevila v městské stoce nebo rovnou v přístavu Port Vell.“

Rozhostilo se ticho. Daniel rázem pochopil, proč má Fleixa podezření, že jeho otec nezemřel při nehodě, a i když už sedm let nepil, v tu chvíli zatoužil cítit v žaludku žár alkoholu. Ale ovládl se, vzal sklenici vody a zhluboka se napil. Chutnala po krvi.

Novinář se mezitím pohodlně rozvalil na židli. Pět minut uplynulo a Daniel zjevně vůbec neměl v úmyslu odejít.

„Po tom rozhovoru jsme se dohodli, že nezveřejním ani slovo, dokud váš otec nebude mít víc důkazů.“

„Důkazů? O jakých důkazech mluvíte?“ zeptal se Daniel.

„Váš otec věděl, že tenhle seznam nestačí. Myslel si, že dokáže odhalit viníka nebo viníky těch strašlivých zločinů

a potom je s mou pomocí udá. Pak už jsem od něj další zprávy nedostal, až minulé pondělí mi poslal ve spěchu napsaný dopis. Našel, co hledal, a chtěl mi všechno říct."

„A co vám řekl?"

„Přestože jsem na něj čekal na dohodnutém místě tři noci, váš otec bohužel nepřišel."

Daniel nevěděl, co si o tom má myslet.

„Byla to nehoda. Tak mi to řekli," vypravil ze sebe.

„A dovolili vám se na otcovu mrtvolu podívat?"

„Ne," připustil Daniel. „Řekli mi, že voda tělo strašlivě zohavila."

„Jestliže se úřady skutečně snažily ty vraždy ututlat, jak je podezříval váš otec..." mudroval Fleixa, „tak v případě jeho smrti neudělají už vůbec nic." Ohlédl se přes rameno a ztišil hlas. „Pane Amate, v téhle záležitosti jde o mnohem víc, než si umíte představit. Mnohé z těch holek pracovaly v továrnách. Jestli to vyjde najevo, nově vzniklé odbory budou mít jedinečnou příležitost se zviditelnit a možná i svolat stávku. V poslední době je atmosféra ve městě napjatá. Dělníci žádají zlepšení pracovních podmínek a sdružují se. Továrníci mají na své straně policii, městskou stráž, a navíc ještě vojenské oddíly, které si najímají na potlačování protestů. Dokonce se objevily zvěsti, že mají i placené pistolníky. Střet je nevyhnutelný. Guvernér tomu chce zabránit za každou cenu a tlačí na radnici, která vězí po krk v přípravách na Světovou výstavu. Neví se, jestli to stihnou do zahájení, stávka by byla hrozná věc, a to nemluvím o mezinárodním ohlase. Chápete ty následky?"

„Proč mi to všechno říkáte?" opáčil Daniel.

„Chci od vás exkluzivitu."

„Exkluzivitu?"

„Na tom jsme se dohodli s vaším otcem. Heleďte se," naklonil se k němu, „myslím, že si můžeme vzájemně pomoct."

„Jak?"

„Vy máte přístup k otcovým věcem. Někde musí existovat důkaz pro to, co našel."

Daniel zaváhal. Celé to bylo nějaké divné... Co z toho byla pravda a co lež? Je možné, že by si otec vymyslel neexistující spiknutí? A pokud ano, proč? Najednou se mu rozsvítilo. Byl pěkně naivní, když se tím fantastickým příběhem nechal unést. Zadržel hořký smích. Na chvíli zapomněl, jaký otec ve skutečnosti byl. Skoro praštil pěstí do stolu zklamáním.

„Lituju, že vás zklamu, pane Fleixo, ale bojím se, že jste pěkně naletěl. Otec byl zvláštní člověk, schopný vymyslet si cokoli, když šlo o jeho vlastní prospěch. Věděl byste to, kdybyste ho znal tak dobře jako já. Byl to manipulátor a mně je moc líto, že vám musím říct, že jste další oběť jeho intrik."

„Proč by si váš otec tohle všechno vymýšlel?"

„To netuším a ani mě to nezajímá," odpověděl Daniel a zvedl se.

„Počkejte!" Fleixa se také postavil. „Já vím, že je to pěkně nevěrohodná historka, taky jsem pochyboval. Proto jsem si tvrzení vašeho otce ověřil."

Daniel si beze slova vzal plášť a klobouk.

„Pojďte se mnou zítra večer a já vám dokážu, že všechno, co jsem vám řekl, je pravda."

Daniel se zastavil u dveří a vzhlédl ke stropu, nadechl se a zase vydechl. Toužil odjet z tohohle prokletého města a vrátit se do Oxfordu. Otcova smrt byla příležitost nechat s konečnou platností svůj bývalý život za sebou. V Anglii na něj čekala snoubenka, milovaná kolej a jeho přednášky. Povzdechl si. Novinář vypadal, že si věří. Možná by mu měl dát šanci a objasnit tu záležitost jednou provždy. Tak se vrátí s klidným svědomím, že udělal všechno, co bylo v jeho silách. V opačném případě by se nikdy nezbavil pochybností, jestli na tom všem přece jen nebylo něco pravdy, a ty by ho pronásledovaly už napořád.

„Tak dobře. Odložím odjezd o pár dní."

Zdálo se mu, že se novinář usmál.

„Skvěle! Nebudete litovat. Ruku na to."

Daniel stiskl Fleixovu napřaženou pravici.

„Zítra v jedenáct večer na vás budu čekat naproti molu Fortuna dole v přístavu. Oblečte si něco tmavého, ne moc okázalého, chápete? Ach! A vezměte prosím s sebou otcův kufřík. Půjde to?“

„Nevidím v tom problém, ale proč?“

„Věřte mi.“

6

Zkušeně se protáhl uličkou mezi regály. Petrolejka, kterou nesl v ruce, byla v tom temném labyrintu jediným zdrojem světla. Plamen odrážející se ve všech skleněných nádobách na policích prchavě odhaloval groteskní formy, které plavaly uvnitř. Stovky nádob vyrovnaných s pedantskou pečlivostí zakrývaly zdi jako řady mlčenlivého vojska.

Poslední vzorek se povedl nejlíp. Udělal pokrok. Po takové době…

Došel až do šestibokého sálu. Všechny zvuky přehlušoval bzukot včel, který působil tísnivě. Chlad a vlhkost tu byly největší. Pod nohama ucítil důvěrně známé chvění tekoucí vody, která se valila několik metrů pod dlažbou, a jako už mnohokrát si představil sám sebe pod vodopádem. Šel dál. Obešel zamřížovanou šachtu po pravé straně. Záře vody namalovala na strop kobaltově modré kolo vln. Zastavil se u sloupu potaženého kovovým plátem, který sahal vysoko ke klenutému stropu. Přiblížil lampu a světlo se odrazilo od lesklého povrchu. Zvedl ruku a pohladil měděný obklad sloupu. I když měl rukavice, cítil teplo, které z něj vyzařovalo, jako by to byla kůže živé bytosti. Z úst se mu vydralo vzlyknutí, opřel čelo o sloup a zamumlal pár slov.

Ztěžka se odlepil od sloupu a přešel doprostřed místnosti. Položil lampu na příruční stolek a otevřel plynový kohoutek na maximum. Po mramorové desce před ním se rozlilo světlo. Stůl byl před sto dvaceti lety vytesán z jediného kusu kamene. Měl délku dospělého člověka a jemným oválným tvarem

připomínal mělký talíř. Tři vzájemně propletené nohy zakončené dračími hlavami nesly jeho výjimečnou váhu. Zaoblenost křivek harmonicky ladila s čistotou rovných linií. Umělci se podařilo vdechnout kameni život.

Přejel rukou po vyleštěném povrchu. Prsty sledoval koryta, kudy proudily tělesné tekutiny jeho obětí, až ke kovovému otvoru uprostřed. Cítil na bříškách prstů sílu vyzařující z kamene a opájel se pocitem energie. Náhle stáhl ruku zpět, jako by dostal ránu. Kousek poodstoupil, a aniž přestal obdivovat stůl, pomalu, velice pomalu se začal svlékat.

Nejdřív odložil kožené rukavice. Pomalu položil jednu vedle druhé na příruční stolek. Řád je základ. Řád určoval všechny jeho činy. Pak si sundal sako a vestu a jednoduchým grifem je pečlivě složil vedle rukavic. Rozvázal uzel na vázance a rozepnul si košili, kterou složil stejně jako sako. Jediným pohybem si svlékl kalhoty a spodky, které skončily vedle ostatního šatstva.

Z jeho nahého těla stoupaly nitky páry. Když přišel blíž ke světlu, na trupu se objevila znamení táhnoucí se kolem pasu jako suky pokrouceného stromu.

Opřel se oběma rukama o stůl, vyskočil nahoru a lehl si. Při doteku ledového kamene na zádech přivřel oči a cítil, jak se mu stahují póry na kůži. Jizvy se uvolnily a bolest se začala zmírňovat. Jeho dech se pomalu zklidňoval. Naslouchal, jak se mu zpomaluje i tlukot srdce, až dosáhl téměř neznatelného rytmu. V tu chvíli stejně jako mnohokrát předtím všechno začalo.

Nejdřív ucítil přítomnost těch, kteří tu v minulosti leželi v téže poloze. Duch mrtvol vykopaných na hřbitovech, kterým obětoval svůj pokoj věčný ve jménu vědeckého pokroku. Jedna za druhou následovaly v nekonečné řadě vzpomínek. Cítil jejich dohasínající sílu, zbytky ztracené vitality, které tišily jeho bolest. Ze rtů mu vyklouzlo zasténání. Jakmile ucítil přítomnost ostatních, jeho tělo se napjalo — ta nová životní esence se rozlévala jako vodopád po každičkém centimetru jeho nahé

kůže. Tyhle duše nebyly jako ty předchozí, jejich skoro fyzická přítomnost vyzařovala energii v takovém množství, že mu mátla smysly. Mladé ženy, skoro dívky, které ve chvíli, kdy si lehaly na chladný kámen, ještě žily. Jejich mysl ještě vnímala a srdce jim zoufale bušila až do poslední chvíle, kdy jejich krev vytekla do středu stolu a mramorový kámen vsákl jejich teplo. Jako závrať v něm rostla lascivní touha a jeho tělo se v agonickém orgasmu vypjalo do oblouku. Vykřikl a pak zůstal nehybně a vyčerpaně ležet na stole. Teprve v tu chvíli bolest zcela ustoupila a on mohl myslet na ni. Jeho hlas přerývaný prudkým oddychováním přehlušil bzukot včel.

„Už brzy, velice brzy budeme zase spolu."

SEŠIT

Osmnáct dní do slavnostního
zahájení Světové výstavy

7

María Lluchová vypadala na méně než třicet let. Nemohla se považovat za mladici ani nepůsobila tak exoticky jako ženy, které přijížděly ze zámořských kolonií, ale v ulicích Ravalu jí bujné poprsí a dosud pevné tělo bez větší námahy vynášely na každodenní teplé jídlo. Nebo to aspoň platilo před tím, než tolik zhubla. Jiná věc byla obstarat si nějaký pokoj, kde by přečkala studené noci končícího jara. Každý den musela bojovat o těch několik málo reálů, které by jí umožnily dál žít. Bylo to tvrdé živobytí, stejně tvrdé, jaké měly ty tisíce a tisíce duší města Barcelony, ale María ho snášela se stoickým klidem. Bědování stejně nebylo k ničemu.

Onoho odpoledne odpočívala se zavřenýma očima. Ve tváři měla uvolněný výraz vzdálený všemu, co by mohlo rušit její klid. Mezi ni a světlo se postavil stín. Byl to muž. V jeho očích se na okamžik kmitl letmý soucit. A pak rychlým pohybem zvedl paži a v ruce se mu zablýskla ostrá čepel. Nůž proťal vzduch a zanořil se do Maríiných prsou. Přesným řezem otevřel širokou průrvu vedoucí až k břichu. Následně dvakrát řízl do stran. Brázdy masa vymalovaly na ženině hrudníku strašlivé písmeno ypsilon, prsy visely po stranách.

María nekřičela. Nikdo nevolal o pomoc. Kolem se naopak ozval uznalý šum, který přerušil až vážný hlas muže s nožem v ruce.

„Pánové, prosím o trochu ticha. Jak jste mohli vidět, řez musí být veden pevným, jistým tahem ve tvaru velkého písmene T nebo ypsilon, jako tomu bylo v tomto případě. To nám umožní vhodně začít s otevíráním hrudního koše. Pilu, prosím."

Asistent mu podal požadovaný nástroj, půlkruh přihlížejících zachovával mlčení. Toho rána dával lekci anatomie jeden z nejlepších katalánských chirurgů doktor Manel Martorell. Byl oblečen do přísného tmavého obleku, přes něj měl koženou zástěru a vedl jednu ze svých přednášek na pitevním sále bývalé Královské chirurgické akademie v sídle Fakulty lékařských věd.

Světlo mohutné lampy visící ze stropu ozařovalo všechny kouty krásného sálu. Byla to oválná místnost v neoklasicistním stylu, kterou o století dříve navrhl architekt Ventura Rodríguez. Po stranách byly dvoje dveře, kudy procházeli medici i profesoři. Čtyři řady mramorových lavic s vínovými polštářky tvořily široké hlediště, které bylo v té chvíli úplně plné. Dole na úrovni podlahy byla dřevěná křesla s vysokými opěradly, která byla určena výhradně univerzitním profesorům. Zbytek lavic obsazovali studenti posledního ročníku a nad tím vším se usazovali ti, kteří chtěli být přítomni hodině, i když nepatřili do odpovídajícího ročníku. Pitvy byly atrakce a povolení účastnit se jich měli všichni, dokonce i publikum z řad veřejnosti.

Tato pitva však byla výjimečná, neboť nebylo obvyklé, aby se ke studijním účelům používala mrtvola ženy. Pach fenolu se mísil s dýmem kadidelnic umístěných po obou stranách východů a vedle stolu. Přesto sladký hnilobný pach podobný vůni přezrálého ovoce připomínal přítomným, že smrt je nesmírně zapáchající záležitost. V první kamenné řadě si několik studentů mezi sebou šuškalo.

„Viděli jste? Ten dědula má ale pevnou ruku," prohodil jeden z nich.

Po jeho poznámce se ozval tlumený uznalý smích. Uprostřed skupinky se o dřevěnou balustrádu lhostejně opíral

snědý tmavooký mladík s uhlazenými vlasy a bradkou v romantickém stylu. Žertíky kolegů ho nechávaly chladným. Cizí vtípky ho nezajímaly.

„Co ty na to, Fenolloso? Půjdeš potom s náma na víno?“

Mladík se neobtěžoval odpovědět a soustředil se na profesorovo pobíhání kolem prostitutčiny mrtvoly. Byla stejně bledá jako mramorová deska. I když byly ve stole kanálky na odvod krve a zbytků tělesných tekutin vytékajících z mrtvol, na podlaze pokryté pilinami bylo několik obřích skvrn ztvrdlých jako temně rudý pečetní vosk.

„Výborně, pánové, kdo z vás mi může říct, na co ta nebohá žena zemřela?“

Nikdo nereagoval. Doktor Martorell se nevrle ušklíbl.

„Musím vám připomenout, pánové, že aspirujete na to, stát se chirurgy. Nic víc, nic míň.“ Odmlčel se a upřeně je pozoroval. „Zjevně si přejete být součástí velké lékařské tradice této univerzity. Nezbytnou podmínkou je talent a dalo by se diskutovat o tom, kolik z vás zde přítomných ho má, nebo zda vůbec někdo. Nicméně doufám, že alespoň u jednoho či dvou z vás se mýlím.“

Snědý mladík se postavil. V řadách to zašumělo.

„Jestli dovolíte, pane profesore, myslím, že mohu odpovědět na vaši otázku.“ V jeho hlase se zřetelně ozývala jistá arogance. „Pouhou aspekcí žaludku, který jste tak dovedně resekoval, můžeme vidět vyhlazení žaludečních plik, jistě i kvůli částečně zhnisané hmotě, kterou jsme objevili. I bez patologického rozboru, který by to potvrdil, se s vysokou pravděpodobností jedná o zhoubný nádor; ten spolu s nepříliš zdravými návyky této ženy způsobil její smrt.“

Martorell ponořil zakrvácené ruce do umyvadla, které mu podal asistent.

„Výborně, pane Fenolloso. Vaše diagnóza se drží slovo od slova učebnice.“

Ze skupinky, která mladíka obklopovala, se sálem rozlehla salva potlesku a provolávání slávy.

„Prosím, prosím, pánové. Alespoň trochu vážnosti, nejsme v aréně v Torilu," pokáral je lékař.

Když se rozhostilo ticho, dodal:

„Škoda, že k potvrzení vašich slov bylo nutné, aby byla pacientka mrtvá, pane Fenolloso."

V publiku se ozvalo zakašlání.

„Ano?"

Bezvousý mladík sedící o dvě řady výš, který se horko těžko snažil udržet brýle na nose, zvedl ruku.

„Prosím, chcete něco dodat?"

„Ano, pane."

Studentův vysoký hlas zněl nervózně, jako by litoval, že se pouští do debaty.

„Výborně, tak nás nenechte čekat, jinak tímhle tempem dřív skončíme jako přítomná slečna."

Aulou se rozlehl všeobecný výbuch smíchu a student zrudl. Fenollosa ho pozoroval ze své lavice. Všichni věděli, že když něco řekne on, tak nikdo neodporuje. Co to k čertu ten idiot dělá?

Mladík se postavil a odkašlal si. Profesor začínal být netrpělivý.

„Takže?"

„Pane, kladu si otázku, zda bychom mohli stanovit diagnózu, aniž bychom tělo museli otevřít."

„Pokračujte."

„Myslím, že u té ženy je zřejmá lymfadenopatie v levé supraklavikulární oblasti. Takové zvětšení uzlin naznačuje viscerální onemocnění. Mohla mít tuberkulotické postižení uzlin nebo nádorové onemocnění mozku či hrtanu, ale to by byly na krku ještě další zduřelé uzliny. Jistě zaživa trpěla zvracením, bolestí žaludku a sideropenickou anémií. Vzhledem k jejímu stavu dost možná už týdny ztrácela hmotnost."

Doktor Martorell pohlédl na mladíka s novým zájmem. Jeho výklad napovídal, že má praktické znalosti, které nebyly

u studentů příliš běžné, i když byli v posledním ročníku. Se špatně tajeným úsměvem se obrátil na Fenollosu.

„Výborně, vypadá to, že poprvé se někdo odvažuje s vámi nesouhlasit. Tak toho využijeme. Který z vás dvou by mi uměl říct, jaký by byl nejlepší léčebný postup u této mladé ženy?“

Fenollosa na sobě cítil pozornost všech přítomných. Syn doktora Fenollosy přece nemohl být horší než jeho zasloužilý a skvělý otec. Studenti a profesoři to věděli a každý z Fenollosových výstupů toho byl důkazem, třebaže nejčastěji mu to připomínal právě jeho vlastní otec. Jako by to bylo třeba.

Pomalu se zvedl a pohledem provrtával troufalého studenta. Za jeho zády se ozval šepot.

„Dej tomu cucákovi na frak.“

„Ukaž mu, kdo tu velí.“

Fenollosa udělal dramatickou pauzu. Urovnal si sako, prstem přejel plstěný lem klobouku, který odložil vedle, a začal jistým hlasem odříkávat směrem k posluchačům:

„Domnívám se, že nejefektivnější léčbou by u této ženy byla částečná resekce tumorem postižené oblasti žaludku a připojení zbývající části ke dvanáctníku.“

Profesor pokýval hlavou a skupina kolegů se roztleskala.

„Ale, pane…“

Hlas neznámého mladíka přetnul ovace.

„Ano?“ opáčil Martorell.

„Můj kolega má bezpochyby pravdu. Nicméně mu možná uniklo, že postup, který popisuje, byl překonán týmž lékařem, který s ním začal. Doktor Billroth tento postup před třemi lety změnil.“

„No tedy!“ vykřikl profesor. „Jste schopen nám to popsat blíže?“

„Samozřejmě. Billroth navrhuje, aby se pahýl duodena slepě uzavřel a zbylá část žaludku byla našita na první kličku jejuna, což dovoluje radikálnější resekci tumoru. Také bychom neměli zapomenout, že před necelým rokem Krönlein provedl napojení celé transversální oblasti na lačník

terminolaterálním a antekolickým způsobem, což zvyšuje naděje na uzdravení."

„Výborně, mladý muži..."

„Nicméně," přerušil profesora student, „to není správná odpověď na vaši otázku."

„A jaká je podle vás správná odpověď, povíte nám to?"

Profesor vypadal pobaveně. Ve studentově hlase už nebylo po nervozitě ani stopy. Jeho výklad zaujal celý sál, všichni napjatě poslouchali. Někteří kolegové si začali dělat poznámky.

„Nejlepší postup by byl neintervenovat, bylo totiž naprosto nepravděpodobné, že by se ta žena dala zachránit. Už samo zvětšení Virchowovy uzliny ukazuje na existenci metastáz a pokročilé stadium nemoci, takže naší povinností bylo ušetřit tu nebohou ženu zbytečné a nesmírně bolestivé operace, podávat jí paliativní prostředky a poskytnout úlevu její duši."

Doktor Martorell na něj hleděl s uznáním.

„To byl bezpochyby brilantní příspěvek." S divadelním gestem se obrátil k Fenollosovi. Vychutnával si to. „Chcete něco namítnout? Možná něco duchaplného?"

Mladík mlčel a kousal se do rtu. Okolosedící ho povzbuzovali, aby vyvrátil argumenty toho druhého, ale on věděl, že jeho výkladu se nic vytknout nedá. Sevřel zábradlí, až mu zbělaly klouby.

„Ne, pane. Nemám, co bych dodal."

Kolem něj se ozvaly hlasité námitky. Profesor se tedy obrátil na druhého studenta, který se mezitím posadil.

„Mladý muži, můžeme znát vaše jméno?"

Student se užasle postavil, náhle nejevil ani stopu dřívější sebejistoty.

„Ano, pane. Jmenuji se... Pau, Pau Gilbert."

„Výborně, pane Gilberte, gratuluji vám. Pánové," obrátil se k ostatním, „když říkám, že můžete dělat věci buď dobře, nebo výborně, vypadá to takhle. Nedržte se jen lékařských knih. Hranice vědy určujeme my. Používejte mozek, pokud vám ještě nějaký zbyl," dodal s pohledem na Fenollosu.

Ještě jednou se sálem rozlehl smích a tím hodina skončila.

Studenti pomalu opouštěli řady a komentovali čerstvé události. V jednom z rohů stál Fenollosa, obklopený hloučkem svých věrných, a pozoroval, jak mladý student, který ho zesměšnil, rychle odchází a k hrudníku si tiskne hromádku knih.

Pau Gilbert rázoval pryč s očima upřenýma k zemi a v duchu si nepřestával nadávat. Nechtěl dát nikomu sebemenší záminku, aby ho zastavil a pustil se s ním do řeči o jeho výkladu. To byla taková pitomost! Kam dal hlavu? Riskoval všechno, aby ukázal... co vlastně? Svůj skvělý intelekt? Mnohem větší znalosti, než měli jeho hloupí spolužáci, dokonce větší, než mohl získat na téhle proklaté fakultě? Odfrknul si a zavrtěl hlavou. Pokora zjevně nepatřila mezi jeho ctnosti, dobře to věděl, ale když ten Fenollosa byl takový nafoukaný ubožák. Rozčilovaly ho všechny ty jeho domýšlivé výstupy a ustavičná potřeba dávat najevo, čí je syn. Přátelé mu tleskali, ať řekl cokoli, jako když na scéně v Liceu uváděli Wagnera. „Floutkové pocházející z bohatých buržoazních rodin si můžou dovolit nebrat život vážně." Naopak jeho osobní situace nebyla bezstarostná ani v nejmenším. Byl tu proto, aby získal titul chirurga, a nic nebylo důležitější, naprosto nic. A on toho dosáhne, ale tím spíš by neměl dělat tak dětinské chyby ani na sebe takovým způsobem znovu upozorňovat. Ne, pokud chce dosáhnout svého cíle a vyváznout z toho bez úhony. Přidal do kroku, aby ostatním zmizel z dohledu co nejdřív.

Fenollosa zprudka přerušil bavící se přátele.

„Víte někdo, co je zač ten Gilbert?"

„Slyšel jsem, že přišel uprostřed roku," pronesl vysoký chlapec, „z nějaký zahraniční univerzity."

„Vypadá to, že se s nikým moc nebaví. Divnej pták," dodal jiný.

„Říká se, že má obdivuhodný praktický znalosti."

„Vždyť je to jenom floutek..."

„Jo, floutek, kterej učil profesora Seguru zavřít ránu."

„Profesor Segura neumí zavřít ani nohy svojí starý."

Skupinka vybuchla smíchy. Ale Fenollosa se nesmál. Sledoval Gilberta, dokud mu nezmizel na konci chodby.

8

Mlha stoupající od přístavu už pohltila molo Fortuna a teď roztahovala svůj šedivý jazyk do nejbližších ulic a kousek po kousku polykala Paseo de Colón. Daniel si dýchl do dlaní a chvíli je třel o sebe. Zadupal na podlahu kočáru, aby se zahřál, a už potřetí se podíval na hodinky. Před pěti minutami se ho kočí zeptal, jestli má dál čekat. Daniel uvažoval, jestli nebyla hloupost souhlasit se schůzkou s novinářem, vtom se na chodníku ozvaly kroky. O chvilku později se ze stínu vyloupla suchá postava Bernata Fleixy.

„Dobrý večer, pane Amate."

Novinář se vydrápal na vedlejší sedadlo a uznale se na něj zahleděl. Daniel měl na sobě prostý kabát z šedivé vlny pod kolena a pod ním tmavou košili a kalhoty. Na nohou měl vysoké kožené boty. Měl s sebou otcův kufřík, jak ho žádal novinář. Fleixa byl oblečen výstředně jako vždycky. Zamumlal směrem ke kočímu nějakou adresu a kola se s vrzáním dala do pohybu. Jeli mlčky. Minuli korzo a jeho majestátní budovy a vjeli na Plaza del Palacio. Tam vůz zabočil do jedné z ulic u nádraží Francia, nyní podivně klidného, a zamířil k přístavu. Když dojeli do ulice Ginebra, vůz zastavil.

„Co se děje?"

„Lituju, vážení, ale dál nejedu."

„Ale..." zaprotestoval Daniel. Fleixa mu položil ruku na paži a pobídl ho, aby vystoupil.

Šli dál temnou ulicí, drožka za jejich zády se vydala na zpáteční cestu.

„Proč jste mě zarazil? Kdybych na něj přitlačil…“

„Nebylo by to k ničemu. Drožky v tuhle noční hodinu dovnitř Barcelonety nejezdí. Musíme jít kousek pěšky, ale není to daleko a procházka nám udělá dobře.“

Naproti nim se zvedaly obdélníkové bloky, které se jako na povel řadily směrem k moři. Vzduch byl nasáklý solí a vlhkostí. Tato část města nebyla osvětlená jako korzo nebo Rambla a jen několik málo plynových kandelábrů malovalo na zem nažloutlé kruhy. Domy byly nesourodé a tak namačkané jeden na druhý, že Daniel zapochyboval, že by tam ve dne mohlo být víc světla. Ulice nebyly vydlážděné a chodníky zaplavilo bláto, jako by se ocitli na blízké pláži.

„Kam jdeme?“ zeptal se Daniel.

„Máme schůzku,“ odpověděl Fleixa bez zastavení.

„Na záhady mě neužije, s kým se máme setkat?“

„S jedním známým vašeho otce. Byl pro jeho práci dost důležitý. Je to, řekněme, neoficiální starosta téhle části města,“ dodal Fleixa, když Daniel zaváhal.

„Vy ho znáte?“

„Ne tak docela. Ve skutečnosti nevím, jestli nás přijme. Doufejme, že váš příbuzenský vztah bude stačit.“

„A když ne?“

Vtom se ze tmy vynořili dva muži a popošli k nim.

„Myslím, že brzy dostaneme odpověď na vaši otázku.“

Ten vyšší a robustní byl velice snědý a měl křivý nos. Oči mu těkaly z jednoho návštěvníka na druhého a pobaveně jiskřily. Daniel ztěžka polkl, když uviděl, že za ocas drží chcíplou krysu. Jeho druh, menší a obtloustlý, je zdrženlivě obešel. Jeho roztržitý výraz v Danielovi vyvolal dojem duševní zaostalosti. Muž vycítil Danielův pohled a v úsměvu odhalil zkažené zuby. V levé ruce nedbale držel železnou tyč. Oba smrděli, jako by právě vylezli ze stoky, a Daniel usoudil, že tomu tak nejspíš i bylo.

„Co ste zač?“ zeptal se ten s krysou.

„Jdeme za Vidalem. Čeká nás,“ odpověděl pokojně Fleixa.

Muž se tvářil, že nad jeho slovy přemýšlí. Začal se kymácet ze strany na stranu, krysa se mu houpala v ruce.

„Žádnýho Vidala neznám. Ty někoho takovýho znáš, Manco?“

Jeho společník zavrtěl hlavou a nespouštěl oči z Daniela. Pohazoval si tyčí a potěžkával ji.

„Tak vidite, nic nám to neřiká.“ Pokrčil teatrálně rameny. „A teď ste na řadě vy, že jo, Manco? Takže, kdo ste a co tady vočumujete?“ Rozhodil rukama a ukázal kolem sebe.

Daniel se lekl, že mu krysa vyletí z ruky. Než novinář stačil cokoli říct, rychle se ozval:

„Řekl bych, že na tohle nemáte právo.“

Muž se jediným skokem ocitl u Daniela a přiblížil k němu obličej poďobaný od neštovic.

„Jo tak nemáme, jo? Vlezli ste na naše území, takže musíte zacálovat… Hele, ale ten vohoz… Jste vod chlupatejch, co? Se ví, smrdíte jako chlupatý, co ty na to, Manco?“

Druhý muž zamručel a vycenil řezáky jako nějaké zvíře. Daniel chtě nechtě udělal krok vzad.

„Můj kámoš nemá chlupatý zrovna v lásce. Dyž byl malej, tak ho chňapli a na tři dny ho zabásli do Amálie a tam se vo něj starali. Kapku mu z toho hráblo…“

„Neměl bys nás zdržovat. Nesmíme nechat Vidala čekat,“ přerušil ho Fleixa. Hlavou dosahoval vrahounovi sotva po bradu, ale nevypadal nijak vyděšeně, jako by věděl, že se nic nestane. Daniel si tak jistý nebyl. Udělal několik kroků vzad, aby se případně vyhnul rvačce, ze které by nevyvázli se zdravou kůží.

Fleixa najednou zašeptal muži do ucha několik slov. Ten se narovnal a přejel Daniela pohledem odshora dolů. Oči se zastavily na kufříku a jeho výsměšný výraz zmizel. Zvedl ruku, ve které držel krysu, a ukázal za sebe.

„Třetí vpravo. Barák se zelenym závěsem. Manco, uhni,“ nařídil.

Teprve když kousek poodešli, odvážil se Daniel ohlédnout. Oba muži mířili k ohni za zdí. Ten vyšší sebral ze země větev

a napíchl na ni krysu jako na rožeň. Víc už Daniel raději vidět nechtěl.

„Co jste mu řekl?“ zeptal se šeptem novináře.

„Řekl jsem mu, že jste doktor a že na nás Vidal čeká.“

„Ale já nejsem doktor!“

„Jo, ale to on neví.“

„A to mu stačilo tohle?“

„Doktor je v téhle části města luxus. Oni doktora opravdu potřebujou, nepřipadá vám? Jistý je, že to zabralo.“

„Tak proto jste po mně chtěl, abych vzal otcův kufřík.“

„Lékařský kufřík pozná každý.“

„Ale co kdyby ho otevřeli? Je prázdný.“

Fleixa místo odpovědi pokrčil rameny.

Jakmile došli k domu, ke kterému je ti dva poslali, z blízkých dveří se vyhrnulo několik mužů a obestoupilo je. Vypadali jako rybáři. Daniel ucítil, jak mu mozolnaté ruce bezohledně přejíždějí po těle. Ten, který ho prohlížel, si vychutnával jeho odpor, a když se narovnal, naklonil se těsně k Danielovu obličeji a usmál se. Daniel ucítil zápach potu, rybiny a alkoholu. Když je prošacovali, zvedli závěs, který sloužil místo dveří, a posunkem naznačili, aby šli dovnitř.

„Nechte mluvit mě,“ prohlásil Fleixa.

Vstoupili do místnosti s nízkým stropem osvětlené půltuctem plynových lamp. Stůl, křeslo a tři rozviklané židle tvořily celé vybavení. V kamenném krbu živě plápolal oheň a bylo tu dusno.

Dveře se otevřely a objevil se sotva metr vysoký muž. Drobnými kroky došel až k nim.

Manel Vidal měl zjevně rád horko. Měl na sobě béžový žaket nedbale zabraný na jeho výšku. Kolem krku, ztrácejícího se v záhybech dvojité brady, měl uvázaný fialový šátek. V uzoulinkých rtech, které skoro nebyly vidět, svíral doutník. Popotáhl, a když vydechl kouř, nafoukl tváře jako děcko. Oči měl schované za brýlemi s modrými skly.

„Posaďte se, pánové.“ Znělo to, jako by šeptal pod vodou.

Vidal uvelebil své trpasličí tělo do křesla, které mu přistrčil jeden z jeho mužů. Daniel si všiml, že křeslo bylo tak vysoké, že posluchači zůstali vždy pod ním. Jakási stařena v černém šálu postavila na stůl láhev vína a několik skleniček, dva bochníky chleba a pár kousků na pohled uleželého sýra. Potom odešla stejně tiše, jako přišla. Nikdo si nenabídl.

Vidal si založil maličké ruce na prsou a čekal.

„Pane Vidale, jmenuji se…"

„Bernat Fleixa, reportér *Barcelonského kurýra*. Nenamáhejte se, já vás znám. Přečetli mi vaše články. Zajímavé. V tuhle chvíli bych dokonce řekl brilantní, jste v nejlepším. Neberete si servítky, ale to vám člověk odpustí, chcete být kontroverzní. Akorát byste si měl ohlídat přílišné používání přídavných jmen, na můj vkus je to občas trochu těžkopádné."

Fleixa otevřel ústa, nevěděl, jestli se má cítit polichocený, nebo uražený.

„Uf, pokud do…"

„A váš přítel je kdo?" přerušil ho znovu Vidal a popotáhl z doutníku.

„Jsem Daniel Amat."

Vidal se v křesle napřímil. V jeho hlase byla znát opatrnost.

„Jste snad příbuzný doktora Amata?"

„Jsem jeho syn."

„Nikdy se nezmínil, že má děti."

Daniel se ušklíbl. Copak otec vymazal ze svého života jakoukoli připomínku jeho existence? Tolik se styděl? Neklidně se zavrtěl, to proklaté horko mu začínalo vadit. Co tady vlastně dělá, místo aby nastoupil do prvního vlaku směr Paříž? Překvapeně uslyšel sám sebe, jak se obhajuje:

„Před nějakou dobou jsem odešel do ciziny. Otec a já jsme se poslední roky nestýkali. Právě jsem přijel do Barcelony na jeho pohřeb."

Vidal mlčel a mezi rty propouštěl tenkou nitku kouře.

„Otec a syn by se nikdy neměli rozejít. Co se stalo?"

„To je stará historie."

Rozhostilo se ticho. Dokonce i Fleixa se na Daniela zvědavě zadíval.

„Došlo k… nehodě. Zemřelo při ní několik lidí. Otec z toho vinil mě."

Vidal zamlaskal a naklonil hlavu podivně na stranu.

„Ach! To nesete těžké břímě. Je zvláštní, že nejvíc nás zraňují naši nejbližší. Ale otce má člověk jenom jednoho. Musíte být šťastný, pane Amate. Vy jste měl alespoň to štěstí, že jste ho znal, i když jste ho nenáviděl. Můj otec byl nevzdělaný rybář a mě zavrhl, sotva jsem se narodil, a opustil mě i matku. Nikdy jsem o něm neslyšel, ale nemám mu to za zlé… pokuste se o to také." Znovu se uvelebil v křesle. „Ztratit milovanou osobu dvakrát není úplně běžné, upřímnou soustrast pro vaši dvojí ztrátu. Doktor byl dobrý člověk."

Daniel přikývl, nevěděl, co říct.

„A teď proč jsme tu," vmísil se Fleixa. „Máme podezření, že jeho smrt nebyla pouhá nehoda. Možná byste nám mohl pomoct."

Vidal zabafal z doutníku, pak odpověděl.

„Samozřejmě že to nebyla nehoda."

Daniel se opřel rukama o stůl.

„Takže…" dotíral Fleixa.

„Doktor doplatil na svoji troufalost. Dostal ho Černej pes."

Vidal si plivl do dlaně a potom jí začal kolébat ve vzduchu před obličejem a šeptat nějaká slova v romštině. Muži potichu mručeli.

„Černej pes?" zeptali se jednohlasně Daniel a Fleixa.

„Jeho jméno se nesmí vyslovit nahlas. Všichni z Barcelonety by vám o tom mohli vyprávět svoje, kdyby se nebáli. Je to dávná kletba. Černej pes je zatracená duše, napůl pes, napůl přízrak. Říká se, že sám Lucifer ho jmenoval hlídačem pekelné brány. Každých sto jedenáct let ho jeho pán osvobodí. Za nocí, kdy není vidět měsíc, se vynořuje z mořských vln, aby nasytil svoji černou duši. Samotná jeho přítomnost ohlašuje smrt, nic

ho nezastaví. Nic neutiší jeho hlad. Je to netvor se žhnoucíma očima a obrovskou tlamou, ze které šlehají plameny. Hledá duše, aby se nažral."

Daniel zuřivě vyskočil, až se židle překotila.

„Chcete říct, že otce zabil nějaký... ďáblem posedlý pes?"

Čísi silné paže ho zezadu chytily a přitiskly na stůl. Vteřinu nato ucítil ke svému překvapení na krku nůž. Zatnul svaly a čekal další ránu, ale ta nepřišla. Vidal se pohnul a Daniela pustili se stejnou tichou rozhodností, s jakou ho předtím znehybnili. Fleixovi vyvstaly na čele obří kapky potu, na celou scénu zíral s ústy dokořán. Daniel se znovu posadil a snažil se popadnout dech.

„Moji lidi, pane Amate, náramně dbají na mou bezpečnost," vysvětlil mu Vidal s mírným úsměvem. „Omluvte jejich vervu."

Daniel si odkašlal a hladil si bolavé rameno.

„Ne, pane Vidale, já se omlouvám vám. Zapomněl jsem, že jsem vaším hostem."

Trpaslík přijal omluvu pokývnutím hlavy.

„Pochopte moje rozčilení," pokračoval Daniel. „Otec zemřel a já musím znát pravdu."

V místnosti se rozhostilo ticho, bylo slyšet jen praskání dřeva. S promyšlenou pomalostí Vidal zvedl ruce k obličeji a sundal si brýle. Objevily se dvě průhledné, jako vodnaté mléko bílé zornice. Obávaný pán ilegální hry, kontrabandu a prostitutek z této části města, muž schopný na pokyn vyprovokovat nebo utišit povstání v Barcelonetě, byl slepý.

„Pravda má spoustu podob," řekl. „Měl byste si dávat pozor na to, co si přejete. Přiveďte ho sem," nařídil.

Za chvíli vstoupil do místnosti malý, sedmi- nebo osmiletý klučina, za ruku ho vedl nějaký chlap. Dítě mělo vlněnou halenu přepásanou v pase, která mu plandala na neduživých pažích a sahala až ke kolenům. Čepice přidržovala špinavé a rozcuchané vlasy, ve kterých měl nejspíš hnízdo vší. Daniela překvapilo, že v kontrastu k hadrům, které měl na sobě, měl

bytelné kotníčkové boty. Muž mu plácnutím srazil čepici na zem. Kluk ji zdvihl a vzdorovitě na něj pohlédl, ale nasadit si ji už se neodvážil. Ostražitě těkal očima z jednoho na druhého. Při pohledu na Daniela se zamračil, ale hned nato nasadil nevlídný výraz, se kterým přišel.

„To je Guillem, moc chytrej kluk. Žije blízko mola." Vidal zamlaskal. „Zná podzemní kanály jako svoje boty, váš otec ho využíval jako průvodce. Guillem je poslední, kdo ho viděl živého."

„Víš, kdo byl můj otec?" zeptal se Daniel.

Kluk se na něj podíval a stiskl rty. Vidalův člověk mu dal pohlavek, aby ho přiměl k odpovědi.

„Jo," hlesl konečně, jako by mu vytrhli jazyk.

Daniel se usmál, aby si získal jeho důvěru.

„Pracoval jsi pro něj?"

Mrňous přikývl.

„Nejdřív sem nechtěl, páč sem si myslel, že chce... to, co vostatní."

„Ostatní?"

„Takoví páni jako doktor. Co maj pěkný voblečení a prachy. Za pár reálů chtěj, aby ses s nima projel kočárem. Někdy ti daj máslovej koláček."

Daniel se otřásl.

„Ale von nebyl takovej, von jenom chtěl, abych ho vodil, dal mi tyhle boty." Guillem na ně pyšně ukázal.

„A kam jsi ho odvedl?"

„Zajímaly ho kanály, byli sme tam třikrát nebo čtyřikrát."

„Kdy jsi ho viděl naposledy?" zeptal se Fleixa.

Kluk počítal na špinavých prstech.

„Před vosmi dny. Byl hrozně nervózní a moc nemluvil. Šli sme jako dycky, ale tenkrát chtěl jít eště dál. Já sem mu řek, že to nejde, páč tam je to vo hubu. Tam se nesmí chodit. Nikdo tam nechodí. Jenže von mě neposlech a už se nevrátil."

Daniel se snažil zformulovat další otázku, ale Vidal zavrtěl hlavou a mrňouse vystrkali z pokoje.